Ἀριθ. 353 – Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ Ζ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΔ' | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. – Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι. – Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Ἀγχίσεως. | 3 Ὀκτωβρίου 1882

Δημοσιεύομεν σήμερον, ὡς ὑπεσχέθημεν ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ, τινὰ ἀποσπάσματα ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς «Ἰλιάδος» τῆς γινομένης ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου Παράσχου. Τὰ τεμάχια ταῦτα παρέδωκεν ἡμῖν ἡ εὐμένεια τοῦ μεταφραστοῦ ἀνεπεξέργαστα ἔτι, ὡς ἐξῆλθον κατὰ πρῶτον ἐκ τοῦ καλάμου αὐτοῦ, διότι προβαίνων μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ ἔργον, ἐπιφυλάσσεται νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὴν μετάφρασιν κατόπιν· ἐλήφθησαν δὲ, ὡς θέλει ἰδεῖ ὁ ἀναγνώστης, ἐκ διαφόρων ῥαψῳδιῶν, ὅπως ἐν τῇ ποικιλίᾳ ταύτῃ τῶν θεμάτων δοθῇ πλήρης ὁπωσοῦν ἰδέα τοῦ τρόπου τῆς μεταφράσεως καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου, εἰς ὃ ἔχει ἐγκύψει ὁ δημοφιλὴς ποιητής. Περιττὸν νομίζομεν νὰ ἐκφέρωμεν ἡμεῖς οἱανδήποτε κρίσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἀφίνομεν εἰς πάντα ἔχοντα τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ, ἀφοῦ ἀναγνώσῃ τὰ παρατιθέμενα τεμάχια, νὰ εἴπῃ ἐὰν τὰ θεῖα ἔπη τοῦ Ὁμήρου δὲν ηὐμοίρησαν νὰ εὕρωσιν ἑρμηνέα ἄξιον νὰ καταστήσῃ καταληπτὰ τὰ ἀμίμητα αὐτῶν κάλλη εἰς τὸ σημερινὸν ἑλληνικὸν ἔθνος· τοῦτο μόνον δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ κ. Παράσχου ὁ ἀναγνώστης δὲν ἔχει πρὸ αὐτοῦ ἄψυχόν τινα μεταγλώττισιν τοῦ ὁμηρικοῦ κειμένου εἰς τὸ νέον ἰδίωμα, ἀλλ' αἰσθάνεται ζωντανὸν τὸ πνεῦμα τοῦ Ὁμήρου μὲ τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ γλῶσσαν, μὲ τὴν ἀπαράμιλλον χάριν. Τὸ καθ' ἡμᾶς, συγχαίροντες τὸν μεταφραστὴν ἐπὶ τῇ ἐπιβολῇ αὐτοῦ καὶ τῇ ἐξαιρέτῳ ἐπιτυχίᾳ, ἐνθαρρύνομεν αὐτὸν εἰς ἐξακολούθησιν τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου ὃ ἀνέλαβε, νομίζοντες ὅτι μεγίστην διὰ τῆς μεταφράσεως αὐτοῦ θέλει προσφέρει ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ἔθνος, ὅπερ θὰ δύναται τοῦ λοιποῦ, χάρις εἰς αὐτόν, νὰ ἐντρυφᾷ εἰς τὰ ἀθάνατα ἔπη τοῦ κορυφαίου ποιητοῦ τῆς ἀνθρωπότητος.

Σ. τ. Δ.

ΙΛΙΑΔΟΣ

Μετάφρασις ὑπὸ Γεωργίου Παράσχου.

Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Α'.

Μῆνις.

. . . . . .

Καὶ ὑποβλέψας ὁ ταχὺς τὸν εἶπεν Ἀχιλλεύς·
«Φεῦ, ἐνδυμένε σιδηρᾶν ἀναίδειαν, δολόφρον!
»Πῶς θέλεις εἰς τοὺς λόγους σου οἱ Ἀχαιοὶ νὰ κλίνουν,
»Καὶ εἰς ἐνέδρας νὰ πετοῦν ἢ συμπλοκὰς ν' ἀναίγουν;
»Ἐγὼ διὰ τοὺς αἰχμητὰς δὲν ἦλθα Τρωαδίτας
»Νὰ χύνω αἷμα καὶ χολήν, διότι δὲν μὲ πταίουν.
»Δὲν ἥρπασαν τοὺς βόας μου αὐτοί, οὐδὲ τοὺς ἵππους,
»Οὐδ' εἰς τὴν εὔανδρον ποτὲ, καλλίκαρπόν μου Φθίαν
»Ἐχάλασαν τὰς κτήσεις μου· διότι μᾶς χωρίζουν
»Ὄρη ἐν μέσῳ σκιερὰ καὶ θάλασσα βοῶσα.
»Πλὴν σὲ ἠκολουθήσαμεν ἐδῶ, τοῦ Μενελάου
»Καὶ Σοῦ τὴν ὕβριν πλύνοντες εἰς αἷμα, σκυλοπρόσωπε·
»Αὐτά, οὐδὲ τὰ σκέπτεσαι, οὐδ' ἐνθυμεῖσαι κἄν.
»Καὶ τώρα, σὺ τὸ γέρας μου ἐπαπειλεῖς ν' ἁρπάσῃς,
»Μόχθου καρπὸν, ὃ μ' ἔδωσαν τῶν Ἀχαιῶν οἱ παῖδες!
»Ποτὲ δὲν ἔχω ἴσον σου μερίδιον, ὁπόταν
»Πλουσίαν πόλιν τῶν ἐχθρῶν οἱ Ἀχαιοὶ πορθήσουν·
»Ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τῶν μαχῶν, τὸ κῦμα τοῦ πολέμου
»Διέπ' ἡ χείρ μου· κ' ἡ στιγμὴ τῆς ἀμοιβῆς ὡς φθάσῃ,
»Τὸ πᾶν σὺ ἔχεις, καὶ μικρὸν ἐγὼ λαμβάνων μέρος,
»Ἀρκοῦμαι, κ' εἰς τὰ πλοῖά μου ἀνάπαυσιν ζητῶ.
»Εἰς Φθίαν τώρα—καὶ πολὺ καλλίτερον μὲ εἶναι—
»Μὲ τὰ καμπύλα πλοῖά μου περῶ, καὶ δὲν πιστεύω,
»Ἐδῶ σὺ φθίνων, τρόπαια καὶ πλούτη νὰ σωρεύσῃς.»
Καὶ τῶν ἀνδρῶν ὁ βασιλεὺς τὸν εἶπεν Ἀγαμέμνων·
»Φεῦγε, ἂν ἔχῃς ὄρεξιν, οὐδὲ σὲ ἱκετεύω

»Ἐδῶ νὰ μείνῃς δι' ἐμέ· νὰ μὲ τιμήσουν ἔχω
»Ἐδῶ καὶ ἄλλους, μάλιστα τὸν βουληφόρον Δία!
»Μὲ εἶσαι μισητότερος τῶν βασιλέων ὅλων·
»Τροφήν σου ἔχεις ἔριδας, καὶ πόλεμον καὶ μάχας·
»Κι' ἂν ἦσαι τόσον κραταιός, εἶν' ἐκ θεοῦ τὸ δῶρον.
»Ὕπαγε μὲ τὰ πλοῖά σου νὰ βασιλεύῃς τώρα
»Τῶν Μυρμιδόνων· διὰ σὲ διόλου δὲν φροντίζω,
»Οὐδὲ ψηφῶ τὴν ἔχθραν σου· καὶ μάλιστα προσθέτω:
»Ὡς ὁ Ἀπόλλων ἀφαιρεῖ ἐμὲ τὴν Χρυσηΐδα,
»Μὲ πλοῖον καὶ συντρόφους μου βεβαίως θὰ τὴν στείλω·
»Ἀλλ' ἀντ' ἐκείνης τὴν καλὴν λαμβάνω Βρισηΐδα,
»Εἰς τὴν σκηνὴν ἐλθών, ἐγώ, τὸ γέρας σου, νὰ μάθῃς
»Ὁπόσον εἶμ' ἀνώτερος ἐδῶ, καὶ τρέμῃ ὅστις
»Τολμᾷ ἐξ ἴσου νὰ λαλῇ καὶ γείνῃ ὅμοιός μου.»

Εἶπε, κι' ὁ ἥρως ἄχνισεν ἐκ πόνου, κ' ἡ ψυχή του
Σ τὰ στήθη τὰ δασύτριχα διττῶς ἐστροβιλίσθη·
Ἢ τὴν ὀξεῖαν μάχαιραν ἐκ τοῦ μηροῦ νὰ σύρῃ,
Ἀναστατώσῃ τοὺς λοιποὺς καὶ σφάξῃ τὸν Ἀτρείδην,
Ἢ νὰ κρατήσῃ τὴν ὁρμὴν καὶ σβύσῃ τὸν θυμόν του.
Ἐνῷ αὐτὰ εἰς τὴν ψυχὴν συνέστρεφε, καὶ ἤδη
Τὸ μέγα ξίφος ἔσυρεν,—ἡ Ἀθηνᾶ κατέβη
Ἐξ οὐρανοῦ· τὴν ἔστειλεν ἡ Ἥρα ἡ λευκόχειρ,
Ὁμοίαν ἔχουσα στοργὴν καὶ πόνον εἰς τοὺς δύω.
Ἐστάθη, τὸν ἐκράτησεν ἐκ τῆς ξανθῆς του κόμης,
Παρὰ τοὺς ὤμους, εἰς αὐτὸν καὶ μόνον φαινομένη.
Ἐσκίρτησεν ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ στρέφων, εἶδεν αἴφνης
Τὴν Ἀθηνᾶν· ἐξήστραπτεν ἡ φοβερά της ὄψις!

. . . . . .

Ἀπόδοσις Χρυσηΐδος.

Ὁ δὲ Ἀτρείδης ἔσυρε πλοῖον γοργόν, κ' ἐπάνω
Εἴκοσι ναύτας ἐκλεκτοὺς ἀνέβασεν, ἐπάνω
Τὴν ἑκατόμβην τοῦ θεοῦ, ἐπάνω τελευταῖον
Τὴν Χρυσηΐδα· ἡγεμὼν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνέβη.
Αὐτοὶ μὲν τὴν ἀρρόχυτον διέσχιζαν ὁδόν·
Ὁ δὲ Ἀτρείδης ν' ἁγνισθοῦν ἐπρόσταξε τὰ πλήθη,
Καὶ ὅλ' εἰς κύματος λουτρὰ ἐξέπλυναν τὸν σῶμα·
Ἐπρόσφεραν δ' εἰς τὸν Θεὸν τελείαν ἑκατόμβην
Αἰγῶν καὶ ταύρων ἀντικρὺ τῆς ἀχανοῦς θαλάσσης,
Καὶ στρεφομέν' εἰς τὸν καπνὸν οὐράνιζεν ἡ κνίσσα.

. . . . . .

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐν τούτοις
Εἰς Χρύσην ἦλθε, τοῦ θεοῦ τὴν ἑκατόμβην φέρων.
Ὡς ἦλθον οὗτ' εἰς τὸν βαθὺν λιμένα, τὰ ἱστία
Συνέστειλαν τὰ πτερωτά,
Καὶ εἰς τοῦ πλοίου τὸ πλευρὸν τ' ἀπέθεσαν· τὸν μέγαν
Συγχρόνως ἔκλιναν ἱστὸν παρὰ τὴν ἱστοθήκην,
Τὰ δυνατά του λύσαντες ἐξάρτια, καὶ οὕτω
Εἰς τὴν ἀκτὴν τοὺς ἔρεραν γοργὰ κωπηλατήματα.
Ἔξω ἐρρίφθ' ἡ ἄγκυρα κ' ἐδέθησαν οἱ κάλοι·
Ἔβξω κ' ἐκεῖν' εἰς τὴν ἀκτὴν ἐβγῆκαν τῆς θαλάσσης·
Ἔξω τοῦ Φοίβου ἔρεραν συγχρόνως τὴν θυσίαν·
Ἔξω ἀκόμη κ' ἡ καλὴ ἐβάπεβη Χρυσηΐς.

Ἐκ τοῦ Β'.

Ὄνειρος.

[Εἰκὼν Θερσίτου].

Ἦτον ἀλλοίθωρος, χωλὸς τὸν πόδα· κυρτωμένοι
Οἱ ὦμοι, πρὸς τὸ στῆθός του ἐχώνοντο· προμήκης
Ἡ κεφαλή του, τρίχωσιν ἐσκόρπιζ' ἀραιάν.
Εἰς τὸν Πηλείδην ἔχθιστος καὶ εἰς τὸν Ὀδυσσέα
Πρὸ πάντων ἦτο· κατ' αὐτῶν ἐμαίνετο· καὶ τώρα
Μ' ἀγρίας ὕβρεις καὶ κραυγὰς ὑλάκτει τὸν Ἀτρείδην.

. . . . . .

Παράταξις.

Ὅλοι ἐκεῖν' οἱ βασιλεῖς διήρχοντο κοσμοῦντες
Τὰ πλήθ' εἰς γένη καὶ φυλάς,
Ἡ δὲ Γλαυκῶπις μ' ἄφθαρτον, βαρύτιμον, εὐρεῖαν
Αἰγίδα, ὅθεν παμπληθεῖς
Ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀνέμιζον κροσσοὶ περιχυμένοι,
Καθένας ἑκατὸν βοῶν, ὁλόχρυσοι, πλεκτοί.
Μ' αὐτὴν ὁρμῶσα, ἔσχιζε τῶν Ἀχαιῶν τὰ πλήθη
Κ' εἰς μάχην τὰ παρώτρυνε· σεισμὸς εἰς τὰς καρδίας
Ἠγέρθη . . . . . .
Ὡς ὅτε πῦρ ἀκάθεκτον πλατάνους κατατρώγει
Εἰς ὕψος ὄρους, καὶ μακρὰν ἡ λαμπηδών του φθάνει·
Τοιαύτ' εἰς κάθε βῆμά των, ὁπλολαμπὴς, μεγάλη,
Ἐπήδα λάμψις, φθάνουσα τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ.
Ὡς δ' ὅταν εἰς τὸν Ἄσιον προχύνονται λειμῶνα
Γεράνων πλῆθος, ἢ χηνῶν ἢ κύκνων ὑψαυχένων,
Κ' εἰς τοῦ Καΰστρου τὰ νερὰ καὶ εἰς τὴν πέριξ χλόην
Ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὴν πτέρυγα περιχαρεῖς ἁπλόνουν,
Ἢ καταβαίνουν μὲ κλαγγὴν καὶ ὁ λειμὼν βογγᾷ·
Οὕτω κ' ἐκείνων αἱ φυλαὶ ἀπὸ σκηνὰς καὶ πλοῖα
Πρὸς τοῦ Σκαμάνδρου ἔρρεον τὰ ρεύματα, κι' ὁ τόπος
Ἀντήχ' εἰς τὴν ποδοβολὴν ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ ἵππων.
Κ' εἰς τοῦ Σκαμάνδρου ἔστησαν τὸν εὐανθῆ λειμῶνα
Πυκνοὶ ὡς φύλλα, ὡς ἀνθῶν ἐαρινὴ πλημμύρα.
Ὡς δ' ὅταν μυῖαι παμπληθεῖς ὡς σύννεφον πετῶσαι,
Εἰς τοῦ ποιμένος τὸν σταθμὸν ἀθρόαι συνωθοῦνται,
Ὅταν εἰς ὥραν ἔαρος τὸ γάλα πλημμυρεῖ·
Τόσοι καὶ τόσ' οἱ Ἀχαιοὶ σκιρτοῦν οἱ καλλιχαῖται
Εἰς τὸ πεδίον, αἵματα καὶ πόλεμον διψῶντες.
Κι' ὡς ὅταν πολυσκόρπιστα αἰγῶν χωρίζουν πλήθη
Ποιμένες, ὅταν εἰς βοσκὴν ὁμοῦ συγχωνευθοῦν·
Οὕτω κ' ἐκείνους χωριστὰ παρέτασσον εἰς μάχην
Οἱ ἀριστεῖς, κ' ἐν μέσῳ των ὁ μέγας Ἀγαμέμνων
Ἔπερα, Ζεὺς Ὀλύμπιος τὴν ὄψιν καὶ τὸ βλέμμα,
Ἄρης τὴν ζώνην, Ποσειδῶν τὸ στέρνον τὸ πλατύ.

Ἐκ τοῦ Δ'

Ἐπιπώλησις.

[Εἰκόνες μάχης].

. . . . . .

Ἐμάνισεν ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν σύντροφον πονέσας,
Κ' εἰς τοὺς προμάχους μ' ἅρματα πετᾷ λαμποκοποῦντα·
Στέκετ' ἐγγὺς, καὶ φαεινὸν ἀκόντισε τὸ δόρυ,
Τριγύρω βλέψας· ἔντρομοι ἐσκόρπισαν οἱ Τρῶες
Εἰς τὸν ἀκοντισμὸν αὐτοῦ· — δὲν ἔρριψε ματαίως,

Ἀλλὰ τὸν Δημοκόωντα, τὸν νόθον τοῦ Πριάμου,
Ἀπὸ τὴν Ἄβυδον, ἐκεῖ, ἐκτύπησεν ἐλθόντα.
Αὐτὸν ὁ ἥρως, χολωθείς, ἐλόγχισ' ἐν τῷ μέσῳ
Τοῦ μήνιγγος· ἐπέρασε τὸν κρόταφον τὸν ἄλλον
Ἀπ' ἀντικρύ, κ' ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς του σκότος·
Κ' ἐδούπησε κ' ἐβρόντησαν ἐπάνω του τὰ ὅπλα.
Ὑποχωροῦν οἱ πρόμαχοι, ὑποχωρεῖ ὁ Ἕκτωρ,
Κ' ἐβόησαν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ τοὺς νεκροὺς ἐπῆραν.
. . . . . .
Ἡ μοῖρα τότ' ἐκράτησε τὸν δρόμον τοῦ Διώρους·
Μὲ λίθον κατὰ τὰ σφυρὰ τῆς κνήμης ἐσαρώθη
Τῆς δεξιᾶς· τὸν ἔπληξεν ὁ Πείρως Ἰμβρασίδης,
Ὁ πολεμάρχης τῶν Θρᾳκῶν, ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Αἶνον.
Τοὺς δύω τένοντας ὁμοῦ μὲ τὰ ὀστᾶ ὁ λίθος
Ὁ φοβερὸς συνέθλασε, καὶ ὕπτιος ἐβρίφθη
Ἐπὶ τῆς γῆς, τὰς χεῖράς του εἰς τοὺς συντρόφους τείνων
Καὶ ξεψυχῶν· ἐπέδραμεν ὁ Πείρως, καὶ τὸ δόρυ
Σ' τὸν ὀμφαλόν του ὤθησε· τὰ ἔντερά του κάτω
Ἐχύθησαν, κ' ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς του σκότος.
Αὐτὸν, ἐνῷ ἐπήρχετο, ἐκτύπησεν ὁ Θόας
Εἰς τὸν μαστὸν, κ' ἐκάρφωσε τὸν πνεύμονα τὸ δόρυ·
Πετᾷ ἐπάνω του, τραβᾷ τὸ πορφυρίζον ἔγχος
Ἀπὸ τὰ στέρνα, κ' ἔσυρε τὴν μάχαιραν· μ' ἐκείνην
Εἰς τὴν γαστέρα τὸν κτυπᾷ καὶ ἄπνουν τὸν ἀφίνει.
Ἀλλὰ δὲν τὸν ἐγύμνωσε· τὸν ἔζωσαν τριγύρω,
Μακρὰ κινοῦντες δόρατα οἱ ἀκροχαῖται Θρᾷκες·
Καὶ μολονότι θαυμαστὸν καὶ ἄλκιμον καὶ μέγαν,
Τὸν ὤθησαν, καὶ δονηθεὶς ἐστράφ' εἰς τὰ ὀπίσω.
Οὕτω λοιπὸν, παράπλευροι, ἐκτάδην εἰς τὸ χῶμα,
Τῶν χαλκοφόρων Ἐπειῶν καὶ τῶν Θρᾳκῶν οἱ πρῶτοι
Κατέπεσαν· περὶ αὐτοὺς σωρὸς νεκρῶν ὑψοῦτο!

ΤΟ ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Συνέχεια τόμ. σελ. 614.

ΙΣ'

Νὺξ φοβερά.

Ἐπὶ ἓν τέταρτον σχεδὸν τῆς ὥρας ἀγόμενοι ἐκ τοῦ μηχανικοῦ ἐκείνου ἐνστίκτου, ὑφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐξεγειρόμενοι παλαίουσι κατὰ τῶν ἀπειλούντων τὴν ζωὴν αὐτῶν κινδύνων, ὁ Πινσὼν καὶ ὁ Ζωηρὸς ἔπλεον χωρὶς ν' ἀνταλλάξωσι λέξιν. Οἱ λογισμοὶ διεδέχοντο ἀλλήλους ταχέως, ἀδιαλείπτως ἐν τῷ νῷ τοῦ μηχανικοῦ, κατὰ παράδοξον δὲ φαινόμενον, ἀντὶ ὁ νοῦς αὐτοῦ νὰ προσέχῃ ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὸν παρόντα κίνδυνον, παρεφέρετο ἀπεναντίας ὑπὸ τῆς φαντασίας εἰς τὸ παρελθόν. Ἐπανέβλεπεν ἐγγὺς αὐτοῦ τὴν μητέρα του, εἶτα ἐφαντάζετο ἑαυτὸν ἐντὸς τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ Λυκείου τῆς ἁγίας Βαρβάρας, καθήμενον παρὰ τὸν Βοαζολῆν. Αἱ λύπαι, αἱ ἡδοναὶ, τὰ ἐλάχιστα ἐπεισόδια τοῦ ἁπλοῦ, ἠρέμου, ἐργατικοῦ αὐτοῦ βίου παρήλαυνον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ὡς ἂν ἦσαν ταῦτα πάντα τῆς χθὲς γεγονότα. Ἐνεθυμήθη τὴν ἀπαισίαν ἑσπέραν, καθ' ἣν ἀρέθη νὰ πλανηθῇ ὑπὸ τοῦ φίλου του, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐψιθύρισε·

— Τεράστιον, ναί, τεράστιον!

Ἡ θλιβερὰ καὶ ἀμείλικτος πραγματικότης ἐπανήγαγε τὸν Πινσὼν εἰς τὸ παρὸν, καὶ τὰ ὄμματα αὐτοῦ ἐστράφησαν ἀνήσυχα περιέξ. Παντοχόθεν ἐφαίνετο ἡ γῆ, ἤτοι αἱ νησίδες ἢ σκόπελοι ἐφ' ὧν ἐξέσπων τὰ κύματα, ὁ πλησιέστερος δὲ τῶν σκοπέλων τούτων ἔκειτο πρὸς ἀριστερὰν εἰς δέκα τουλάχιστον χιλιομέτρων ἀπόστασιν. Εἰς τοῦτον ἐξ ἀνάγκης ὤφειλον νὰ φθάσωσιν, ἂν ἐπόθουν τὴν ζωήν.

Σάλος ἰσχυρὸς κατεῖχε τὴν θάλασσαν, ἄνευ ἀνέμου. Τὰ μεγάλα κύματα ἐσχηματίζοντο ἠρέμα καὶ ἀδιάστατα, ὑψοῦντο, κατήρχοντο ἀθορύβως ὡς ἂν ἦσαν ἀποτέλεσμα ἀναπνοῆς. Λάροι ἐπιστρέφοντες πρὸς τὰς βωγμὰς τῶν βράχων, αἵτινες ἐχρησίμευον αὐτοῖς ὡς φωλεαὶ, ἵσταντο πρὸς στιγμὴν ὑπεράνω τῶν δύο κολυμβητῶν, περιίπταντο ἐν τῷ αἰθέρι καὶ ἀπήρχοντο ἀφιέντες τὴν βραχνὴν αὐτῶν κλαγγὴν, ἣν οἱ ναυτικοὶ παραβάλλουσι πρὸς τὴν πένθιμον ἀνακραυγὴν ἀνθρώπου πνιγομένου.

Ὁ Πινσὼν ἐστράφη πρὸς τὸν σύντροφόν του· τὸ παιδίον κρατούμενον ἐκ τοῦ σωσιβίου ἔπλεε μετ' εὐκολίας καὶ ἀπαθείας.

— Χωρὶς αὐτὸ τὸ παιδὶ, ἐσκέφθη ὁ μηχανικός, θὰ ἤμην νεκρὸς τώρα, καὶ χωρὶς τὸν μεγάλον αὐτοῦ ἐνθουσιασμὸν διὰ τὸν Ῥοβινσῶνα, δὲν θὰ ἐσκέπτετο ἀμέσως νὰ μοῦ πετάξῃ ἀπὸ τὸ πλοῖον τὸ σωσίβιον, τὸ ὁποῖον μᾶς εἶνε τόσον πολύτιμον αὐτὴν τὴν στιγμήν. Καὶ οὕτω αἱ ὅλως διόλου παιδικαὶ φροντίδες τοῦ μικροῦ αὐτοῦ, διὰ τὰς ὁποίας ἐγελοῦσα τὸ πρωΐ, ἔγειναν αἰτία νὰ σωθῶ! Θάρρος! πρέπει νὰ γλυτώσωμεν ἀπὸ τὴν δύσκολον αὐτὴν θέσιν, ἂν ὄχι δι' ἄλλο, τουλάχιστον διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ διηγηθῶ εἰς τὸν Βοαζολῆν τί συμφορᾶς μᾶς ἐπροξένησεν.

Καὶ ὁ Πινσὼν ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν εἰς ἔνδειξιν αἰφνιδίου ἀποφάσεως καὶ ἐνεργείας.

— Πλέε ἡσυχώτερα, μικρὲ, εἶπε πρὸς τὸν Ζωηρόν· μὲ αὐτὸ τὸ στήριγμα, τὸ ὁποῖον χρεωστοῦμεν εἰς τὴν ἀγχίνοιάν σου, ἐμποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν χωρὶς νὰ κουρασθῶμεν πολύ, διότι ἔχομεν ἀνάγκην νὰ διατηρήσωμεν τὰς δυνάμεις μας. Τώρα κάθησε ἐσὺ ἐπάνω εἰς τὸ σωσίβιον καὶ ἐγὼ τὸ σπρώχνω εἰς τὴν ξηράν. Ὅταν κουρασθῶ, τότε λαμβάνω τὴν θέσιν σου καὶ σπρώχνεις ἐσύ.

Τὸ σωσίβιον ἦτο κύκλος ἐκ φελλοῦ ἔχων δύο περίπου μέτρων διάμετρον, περιβαλλόμενος ὑπὸ ἰσχυροῦ πανίου, ἀφ' οὗ ἐξήρτηντο πανταχόθεν σχοινία ἐπιπλέοντα. Ὁ Ζωηρὸς ἀνεροιχήθη ἐπ' αὐτοῦ, ὁ δὲ Πινσὼν νηχόμενος μετ' ἀταραξίας, κύριος ὢν ἑαυτοῦ, ὤθει πρὸς τὰ πρόσω τὸ αὐτοσχέδιον ἀκάτιον.

— Ἐκεῖθεν, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς δεικνύων πρὸς ἀνατολὰς, εὑρίσκεται τὸ μεγαλείτερον νησί.

— Πρόκειται νὰ φθάσωμεν εἰς ἕνα ὁποιονδήποτε, ἀπήντησεν ὁ μηχανικὸς, καὶ τὸ σιμότερον αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶνε καὶ τὸ καλλίτερον.

Λάμψις ἀμυδρὰ ἔλαμπεν ἤδη ἔτι ἐν τῇ δύσει, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ καὶ αὕτη ἐσβέσθη καὶ ἡ νὺξ ἐξετάθη μελανὴ ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Δὶς ἢ τρὶς ὁ Ζωηρὸς προέτεινε πρὸς τὸν σύντροφόν του νὰ λάβῃ τὴν θέσιν του, ἀλλ' ὁ Πινσὼν ἀπεποιήθη. Μετὰ μίαν ὥραν ἐπὶ τέλους συγκατένευσε ν' ἀναπαυθῇ καὶ μετὰ μυρίας προφυλάξεις κατώρθωσεν ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ σωσιβίου.

Μεθ' ἡδονῆς ἀπεριγράπτου ὁ μηχανικὸς ἐξέτεινε τοὺς βραχίονας καὶ τὰς κνήμας αὐτοῦ ἐπὶ σώματος σχετικῶς στερεοῦ. Ἔσπευσε ν' ἀφέλῃ τὸ ναυτικὸν ἱμάτιον, ὅπερ ἔφερε, τοῦθ' ὅπερ εἶχε πράξει καὶ ὁ Ζωηρὸς, διότι ἐττενοχώρει αὐτόν. Ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ὠθῶν τὰ νέφη, καὶ ἡ ὠχρὰ τῶν ἀστέρων λάμψις κατέστη μετ' ὀλίγον ἀφανὴς τοῖς δύο ναυαγοῖς. Ποῦ ἐφέροντο ἄρά γε; Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Πινσὼν ἔτεινε τὸ οὖς ἀκροώμενος καὶ προσπαθῶν νὰ διακρίνῃ ἦχον τινὰ, ἐνόμιζε δὲ τότε ὅτι ἤκουε τὰ κύματα θραυόμενα κατὰ τῶν σκοπέλων πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ποσῶς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ κατ' ἀρχάς. Ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἐσκέφθη περὶ τούτου, ἐπείσθη ἐπὶ τέλους ὅτι αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ τε καὶ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ συντρόφου ἦσαν μάταιαι ἐπειδὴ ἴσως, ῥεῦμά τι ἐκ τῶν πολλῶν ἐν τῷ Ὠκεανῷ ὑπαρχόντων, ἀπεμάκρυνεν αὐτοὺς τοῦ σημείου, πρὸς ὃ διηυθύνοντο, καὶ τοὺς παρέσυρε πρὸς ἄλλας ἀκτάς.

Τρεῖς ὧραι παρῆλθον, φανεῖται ἀτελεύτητοι πρὸς τοὺς ναυαγούς. Δὲν ἐκολύμβων πλέον καὶ ἐν τοσούτῳ τὸ σωσίβιον ἐκινεῖτο. Εἰ καὶ ἡ νὺξ ἦτο χλιαρὰ, ἠσθάνοντο ἐν τούτοις ῥῖγος, μένοντες ἀκαταπαύστως βεβυθισμένοι ἐντὸς τοῦ ὕδατος, καὶ ἔτρεμον. Ἀνὰ πᾶν τέταρτον ὥρας διεδέχοντο ἀλλήλους ἐπὶ τοῦ σωσιβίου, ἀλλ' ὁ Πινσὼν τότε μόνον παρήτει τὸ νήχεσθαι, ὅτε ἠσθάνετο τοὺς βραχίονας ἀτόνους καὶ τὰς χεῖρας συστελλομένας.

Μυρίοι ἀπαίσιοι λογισμοὶ κατεῖχον τὸ πνεῦμα τοῦ μηχανικοῦ· ἀλλὰ τῶν προαισθημάτων τούτων ἀπέφευγε νὰ καταστήσῃ κοινωνὸν τὸν Ζωηρόν. Τὸ παιδίον εὐτυχῶς ἦτο ἐνεργητικοῦ χαρακτῆρος· ἄλλως τε χάρις τῇ ζωηρᾷ αὐτοῦ φαντασίᾳ καὶ τῇ φυσικῇ ἀφροντισίᾳ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐπίστευεν ἀκραδάντως ὅτι θ' ἀπεβιβάζετο εἰς ξηρὰν μετ' ὀλίγας στιγμάς. Ἓν μόνον πρᾶγμα ἐλύπει αὐτόν· ὁ ἄρτος ὃν ἔφερεν ἐντὸς τοῦ θυλακίου του ἐθρύπτετο καὶ τὰ φωσφόρια, μεθ' ὧν εἶχε φροντίσει νὰ προμηθευθῇ ἐβράχησαν καὶ ἐγένοντο ἀνωφελῆ.

— Πῶς θ' ἀνάψωμεν, φωτιὰ, ἔλεγεν, ἀφοῦ δὲν ἀνάπτουν τὰ σπίρτα;

— Θὰ τὰ ξηράνωμεν, ἂν ἔχωμεν τύχην νὰ ἴδωμεν πάλιν τὸν ἥλιον, ἀπήντησεν ὁ μηχανικὸς ὑποθάλπων τὴν ἀπάτην τοῦ παιδίου, ὅπως μὴ ἀποθαρρύνῃ αὐτό.

— Εἴμεθα λοιπὸν σύμφωνοι, ἐπανέλαβεν ὁ Ζωηρός· ἐσεῖς θὰ εἶσθε ὁ Ῥοβινσὼν, θὰ ἐπεθυμοῦσα νὰ ἤμουν ἐγὼ ὁ Ῥοβινσὼν, ἀλλὰ ἐσεῖς πρέπει νὰ ἐξουσιάζητε. Ἐγὼ θὰ εἶμαι Παρασκευᾶς, καὶ δὲν θὰ εἶμαι κακός· θὰ ἰδῆτε.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, παιδί μου.

— Θὰ εὕρωμεν καὶ ζῶα εἰς τὸ νησί μας· ἐγὼ θὰ τὰ περιποιοῦμαι καὶ θὰ τὰ ἡμερώσω. Ἡ θάλασσα δὲν θὰ βλάψῃ τὸ σιτάρι μου, ἀλήθεια;

— Ὄχι, μικρέ μου· θὰ τὸ ξηράνωμεν καὶ αὐτὸ ὡσὰν τὰ σπίρτα.

— Θὰ ἰδῆτε, ἐπανέλαβεν ὁ Ζωηρὸς, ὅτι δὲν θὰ εἴμεθα πάρα πολὺ δυστυχεῖς. Ὁ καϋμένος ὁ Ῥοβινσὼν ἐλυπεῖτο πρὸ πάντων διότι δὲν εἶχε κανένα νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ. Ἐμεῖς θὰ ὁμιλοῦμεν. Θὰ ἔχωμεν ἕνα σπίτι τὸ καλοκαῖρι καὶ ἕνα τὸν χειμῶνα· ἀντὶ διὰ ὄρνιθες θ' ἀναθρέψωμεν πουλιὰ τῆς θάλασσας, ἔπειτα θὰ κυνηγοῦμεν.

— Βέβαια, παιδί μου.

— Θὰ στήσωμεν ἕνα κατάρτι, καὶ εἰς δέκα χρόνια, ἢ εἴκοσι, ὅταν θὰ ἔλθῃ κανένα πλοῖον νὰ μᾶς ἀνακαλύψῃ, θὰ ἔχῃς μία τόση γενειάδα! Θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀφοῦ πωλήσωμεν τὸ νησί μας. Οὔρ! προσέθηκε τὸ παιδίον ἐπιστάσης τῆς σειρᾶς αὐτοῦ ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ σωσιβίου, ἐπεθύμουν νὰ φθάσωμεν τὸ γρηγορώτερον.

— Ὑπομονή, μικρέ μου.

— Θὰ ἔχωμεν κἄτι τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ὁ Ῥοβινσὼν, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς, πίπτων ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ σωσιβίου.

— Τί; ἠρώτησεν ὁ Πινσών.

— Δὲν εἶσθε μηχανικός; Ὅταν βαρυνθῶμεν νὰ μένωμεν εἰς τὸ νησί μας, κατασκευάζετε μίαν λέμβον καὶ πηγαίνωμεν εἰς τὸν Ἅγιον Θωμᾶν.

Ὁ Ζωηρὸς συνωμίλησεν ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν μετὰ τοῦ Πινσών· μετ' ὀλίγον ἤρξατο νὰ παρεμβάλῃ διαλείμματα μεταξὺ τῶν φράσεων αὐτοῦ, νὰ ψελλίζῃ καὶ μετὰ ταῦτα ἐσίγησεν. Καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ καμάτου, ἀπεκοιμήθη.

Ὁ μηχανικὸς ἐπεκαλέσθη πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν ἔμεινε κρατούμενος ἀπὸ τοῦ σωσιβίου. Εἰκοσάκις, αἰσθανόμενος τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐκλειπούσας, ἠθέλησε νὰ ἐξεγείρῃ τὸν Ζωηρὸν, καὶ εἰκοσάκις, πλέων ῥωμαλέως, κατώρθωσε ν' ἀποδιώξῃ τὴν καταλαμβάνουσαν αὐτὸν νάρκην. Ἀνεσκίρτησέ ποτε νομίσας ὅτι ἤκουε τὸν κρότον τῆς μηχανῆς τοῦ *Φούλτωνος*. Ἠγέρθη ὅσον ἠδύνατο ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἔτεινε τὸ οὖς, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἤκουσε εἰμὴ τὸν θλιβερὸν καὶ μονότονον ἦχον τῆς θαλάσσης, θραυομένης ἀπαύστως κατὰ τῶν μακρὰν κειμένων σκοπέλων.

— Ὁ ἄνθρωπος σκέπτεται καὶ ὁ Θεὸς χαλᾷ, ἐσκέφθη· εἴμεθα παίγνια ἀσθενῆ εἰς τὰς χεῖρας τῆς Προνοίας. Ἐγὼ ἐσυστηματοποίησα τὴν ζωήν μου εἰς τὴν Βατινιόλην, εἶχα συνάψει ἐνοικιαστήριον πολυετὲς μὲ τὸν οἰκοδεσπότην μου, διὰ νὰ ἠμπορῶ νὰ διαθέτω ὅπως θέλω τὸ σπίτι μου, ἐφρόντισα νὰ στρώσω ὅπως πρέπῃ τὸ πάτωμα καὶ τοὺς τοίχους, διὰ νὰ καταστήσω πλέον γλυκεῖαν καὶ θερμὴν τὴν φωλεάν μου, καὶ τώρα . . . πλέω μέσα εἰς τὸν Ὠκεανὸν στηριζόμενος ἐπάνω εἰς ἕνα οὐτιδανὸν κομμάτι φελλοῦ, τὸ ὁποῖον μὲ σέρνει, καὶ ἐγὼ δὲν εἰξεύρω ποῦ.

— Εὐχαριστῶ, φίλε μου· εἶσθε πολὺ ἀγαθὸς, ἐψιθύρισεν ὁ Ζωηρὸς ὀνειρευόμενος.

Ὁ Πινσὼν ἐθεώρησε τὸ παιδίον μετὰ στοργῆς.

— Ὁ Θεὸς δὲν τὸν ἀφίνει νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἰδικήν μου στενοχωρίαν, ἐσκέφθη, ὁ Θεὸς θὰ σώσῃ αὐτὸ τὸ ἀθῷον.

— Good morning mother Pitch, (καλημέρα θεῖα-Πίτς) ἐψιθύρισε τὸ παιδίον ἐκ νέου.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ Πινσὼν ηὑρίσκετο ἐγγὺς τῆς τοῦ Ζωηροῦ· ὁ Πινσὼν ἠσπάσατο αὐτὴν τρυφερῶς.

— Θὰ σὲ σώσω κ' ἐγὼ, εἶπεν ὁ μηχανικὸς σκεπτόμενος ὅτι εὑρίσκετο τὸ παιδίον ἐν τοιαύτῃ θέσει ἐκ μόνης τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφοσιώσεως. Θὰ σὲ σώσω.

Κρότος ἀντήχησεν αἰφνιδίως μακράν, ὃν διεδέχθησαν πάραυτα πολλοὶ ἄλλοι.

— Ὁ *Φούλτων* καὶ ὁ *Δάβις* ἐπιάσθηκαν ἐπὶ τέλους! ἐσκέφθη ὁ μηχανικός· τί ὡραῖον πρᾶγμα ὁ πόλεμος τῇ ἀληθείᾳ! Ὁ πλοίαρχος δὲν ἐστράφη ὀπίσω διὰ νὰ μᾶς σώσῃ καὶ ἐν τούτοις εἶνε ἀγαθὸς ἄνθρωπος!

Οἱ πυροβολισμοὶ ἔπαυσαν. Ὁ Πινσὼν ἀποκαμὼν καὶ ἐξηντλημένος ἦν ἕτοιμος νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον, ὁπόταν ἠσθάνθη ἑαυτὸν παραφερόμενον μετὰ τάχους. Ἐκινήθη ὅπως πλεύσῃ, ἀλλ' ἠσθάνθη ὅτι οἱ πόδες του ἤγγιζον τὸν πυθμένα. Τόσην ἔκπληξιν, τόσην χαρὰν ἠσθάνθη, ὥστε ὀρθωθεὶς ἀφῆκε παραχρῆμα τὸ σωσίβιον, ὅπερ προσήραξε ὀλίγα μέτρα μακράν.

Ὁ Πινσὼν ἐκινήθη ὅπως συλλάβῃ αὐτό· τὸ ὕδωρ ἀφικνεῖτο μόλις μέχρι τοῦ μέσου τῆς κνήμης του· ἠδύνατο πλέον νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὸν ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ σωθέντα. Ἀκουσίως λόγοι εὐχαριστίας ἀνῆλθον ἐπὶ τὰ χείλη του. Εἶτα ἐκάθησεν ἐπὶ βράχου προέχοντος ἐκτὸς τῆς θαλάσσης καὶ δάκρυ ἐκυλίσθη ἐπὶ τῆς παρειᾶς του.

— Τὰ νεῦρά μου ἐξηγέρθησαν, εἶπε βλέπων τὸ δάκρυ καὶ δὲν ἔχουν ἄδικον. Τώρα ἐμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν καὶ καμμίαν ἐλπίδα διὰ τὸ μέλλον.

Ὁ μηχανικὸς ἠσθάνετο ζωηρῶς τὴν ἀνάγκην νὰ καταστήσῃ μέτοχον τῆς χαρᾶς αὐτοῦ καὶ τὸν ἐν ἀτυχίᾳ σύντροφόν του, νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ ἔκυψεν ἤδη ἐπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὑπὸ τὸ κατερχόμενον ἄνωθεν ἀμυδρὸν φῶς διέκρινε τὴν μορφὴν τοῦ παιδίου τοσοῦτον ἤρεμον, τοσοῦτον γαλήνιον, ἐπὶ τῆς πλευστῆς αὐτοῦ κοίτης, ὥστε ἐσεβάσθη τὸν ὕπνον του.

— Ἂς ἀφήσω νὰ κοιμηθῇ τὸν πιστὸν Παρασκευᾶν, ἐψιθύρισεν· ὅστις δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἐξυπνήσῃ.

Ὁ Πινσὼν ἐστράφη πρὸς ἀνατολὰς ἐνεδρεύων τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἡμέρας. Ἔβλεπε πέριξ αὐτοῦ τὸ ὕδωρ ῥέον καὶ παφλάζον ἐπὶ τῶν σκοπέλων. Ἐκράτει ῥωμαλέως διὰ τῆς χειρὸς τὸ σωσίβιον ἐφ' οὗ ὁ Ζωηρὸς ὕπνωττε λικνιζόμενος ὑπὸ τοῦ μεγάλου καὶ φοβεροῦ Ὠκεανοῦ.

Σκληραὶ ἐφάνησαν τῷ μηχανικῷ αἱ ὧραι ἃς ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ ἐπὶ τοῦ ῥηχοῦ μέρους ὅπου κατὰ τύχην ἐρρίφθη. Ἡ ἀπαισία ἐκείνη νὺξ τῷ ἐφαίνετο ἀτελεύτητος, ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ὥρα τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἶχε πρὸ πολλοῦ παρέλθει. Ἀνεζήτησε τὸ ὡρολόγιόν του, ἀλλὰ τοῦτο εἶχεν ἀπομείνει ἐντὸς τοῦ θαλαμίσκου του· δὲν ἐθλίβη πολὺ διὰ τοῦτο, συλλογιζόμενος οἷαν βλάβην ἤθελεν ὑποστῇ τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἁλμυροῦ ὕδατος. Τέλος κιτρίνη ζώνη διεγράφη εἰς τὸν ὁρίζοντα· νέφη τινὰ ἐσπαρμένα ἐν τῷ οὐρανῷ ἐβάφησαν διὰ ῥοδίνης χροιᾶς καὶ παρόμοιος πρὸς σφαίραν χρυσῆν ἐξερχομένην ἐκ καμίνου, ὁ ἥλιος ἀνέκυψεν ἐκ τοῦ κόλπου τῆς θαλάσσης.

Ὁ Ζωηρὸς ἀφυπνίσθη· ἐχασμήθη ἐκτεινόμενος, ἔρριψε περὶ αὐτὸν βλέμματα χαῦνα καὶ ἔκραξεν·

— Εἴμεθα εἰς τὴν στερηά;

— Δηλαδὴ ἐκαθήσαμεν εἰς τὰ ῥηχά· ἀλλὰ βλέπω ἐκεῖ κάτω μίαν παραλίαν, ὁποῦ θὰ δοκιμάσωμεν νὰ μεταβῶμεν.

— Ἀ, ἀνέκραξεν ὁ Ζωηρὸς, καλὰ σᾶς τὸ ἔλεγα ὅτι θὰ βγοῦμε σὲ κανένα μέρος. Πέτε καὶ τώρα ὅτι αἱ περιπέτειαι τοῦ Ῥοβινσῶνος εἶνε παραμύθι!

— Δὲν τὸ λέγω αὐτὸ, μικρέ μου· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν εἶνε καὶ πολὺ εὐχάριστοι!

— Νὰ ἐμπρός μας ἕνα νησί, νησὶ ἀληθινό! ἐφώναξε τὸ παιδίον. Ἔχει δένδρα, χορτάρια καὶ εἶνε τόσον σιμά . . .

— Ἀπέχει τρία χιλιόμετρα, τοὐλάχιστον ἀπὸ τὸ σημεῖον ὁποῦ εὑρισκόμεθα.

— Καὶ τί μ' αὐτό; ξεύρομεν νὰ κολυμβῶμεν καὶ ἔχομεν καὶ τὸ σωσίβιον. Τί λέγετε καὶ σεῖς; δὲν κάμνω καλὰ νὰ τὸ φορτώσω μὲ αὐτὰ τὰ ὡραῖα κογχύλια ὁποῦ εὑρίσκονται γύρω μας καὶ . . .

Κρότος τηλεβόλου διέκοψε τὸν Ζωηρόν. Ἐντὸς τοῦ μακροῦ πορθμοῦ τοῦ χωρίζοντος αὐτοὺς ἀπὸ τῆς παραλίας, πρὸς ἣν ἐπόθουν νὰ φθάσωσιν, οἱ δύο ναυαγοὶ εἶδον αἴφνης ἐμφανισθέντα ὡσεὶ ἐξελθόντα ὄπισθεν συμπλέγματος βράχων τὸν *Δάβις* πλέοντα δι' ὀλίγου ἀτμοῦ. Ὁ Πινσὼν ἤγειρε τοὺς βραχίονας προσπαθῶν νὰ καταστήσῃ ἑαυτὸν ὁρατὸν καὶ μετ' ὀλίγον πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ ἀτμοπλοίου ἐφάνη πρὸς τὴν δεξιὰν πλευράν. Ἐντὸς ἡμισείας σχεδὸν ὥρας ὁ *Δάβις* ἀφίκετο πρὸ τῶν ναυαγῶν, ἀλλ' ἐξκολούθησε τὸν πλοῦν αὐτοῦ. Μόλις ὑπερέβη τὸ νησίδιον, ὁ Πινσὼν ἐγράφη πρὸς τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον καὶ τὸν παρετήρησε μετ' ἀγωνίας.

— Εἴμεθα καταδικασμένοι νὰ χαθῶμεν, εἶπεν ὁ μηχανικὸς μετὰ φωνῆς πεπνιγμένης.

— Νὰ χαθῶμεν, ἐνῷ εἶνε ἐμπρός μας ἕνα νησὶ μὲ δένδρα; Μὴ τὸ λέγετε αὐτὸ, κύριε, ἔκραξε τὸ παιδίον. Τί θὰ ἐγίνετο ὁ Ῥοβινσὼν, ἂν ἀπηλπίζετο καὶ δὲν ἐπάλαιεν; Ἔπειτα, ἂν ὁ *Δάβις* δὲν ἐφρόντισε δι' ἡμᾶς, ὁ *Φούλτων* δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ φανῇ καὶ θὰ σταματήσῃ βεβαίως.

Ὁ Πινσὼν ἔσεισε τὴν κεφαλήν.

Καὶ ὡς ἵνα δικαιώσῃ τὸ παιδίον ὁ *Φούλτων* ἐπεφάνη εἰς τὴν ἄκραν τοῦ στενοῦ.

— Ἀ, ἐσκέφθη ὁ Ζωηρὸς, φθάνει νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς τὸν πλοίαρχον ἡ ἰδέα νὰ μᾶς παραλάβῃ εἰς τὸ πλοῖόν του καὶ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ νὰ γείνωμεν Ῥοβινσῶνες. Αὐτὸ θὰ ἦτο ἀτυχία.

Μὴ τολμῶν νὰ ἐκφράσῃ ὑψηλῇ τῇ φωνῇ τὸν φόβον αὐτοῦ, ὁ Ζωηρὸς ἐτάχθη παρὰ τὸν Πινσὼν ὅστις ἤδη ἐκίνει τοὺς βραχίονας ἐκπέμπων μεγάλας κραυγὰς ὅπως ἑλκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν.

Πολλαπλασιάζων τὰ σχήματα αὐτοῦ καὶ σύρων ταὐτοχρόνως τὸ σωσίβιον, ὁ Πινσὼν προυχώρει ἐντὸς τῶν ἀβαθῶν ὑδάτων πρὸς τὸ στενὸν, εἰς οὗ τὸ ἄκρον ἀνεφαίνετο ἤδη ὁ *Φούλτων*. Μετά τινα βήματα, τὰ ὕδατα ἐγένοντο βαθέα καὶ ἐδέησε νὰ σταματήσωσιν. Οἱ ναῦται τοῦ *Φούλτωνος* διέκριναν τοὺς ναυαγοὺς, διότι ἐφαίνοντο συνωθούμενοι παρὰ τὴν μίαν τοῦ πλοίου πλευράν, ἀντήχει δ' ἡ φωνὴ τοῦ πλοιάρχου.

— Ἀνάβα ἐπάνω εἰς τὸ σωσίβιον, μικρὲ, ἐκραύγασεν ὁ Πινσὼν, πρέπει νὰ προσεγγίσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον, εἰς τὴν γραμμὴν, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ὁ *Φούλτων*, καὶ ἂν μᾶς ἐγκαταλείψῃ ἀσπλάγχνως πάλιν δὲν θὰ χάσωμεν τὸν κόπον μας, διότι θὰ πλησιάσωμεν περισσότερον εἰς τὴν μεγάλην νῆσον καὶ θὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀράξωμεν εἰς αὐτήν.

Ὁ Ζωηρὸς δὲν ὑπήκουσε προθύμως. Παρεπονεῖτο λέγων ὅτι ἠσθάνετο ζάλην, καὶ ὅτι ἤλγει τὴν κεφαλήν· οὐχ ἧττον προθύμα νὰ κολυμβᾷ. Οἱ ναυαγοὶ ὁδηγοῦντες τὸ σωσίβιον προυχώρησαν ἐκ νέου ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Πλὴν τὰ καταπεπονημένα αὐτῶν μέλη κακῶς ἐξυπηρέτουν αὐτούς· οἱ κόποι τῆς προτεραίας, ἡ πολύωρος ἐντὸς τοῦ ὕδατος διαμονὴ αὐτῶν καὶ ἡ παντελὴς στέρησις τῆς τροφῆς εἶχον ἐξασθενίσει αὐτούς. Ὁ Ζωηρὸς ὠχρὸς, ῥιγῶν, ἔπαυσε μετ' ὀλίγον νὰ κολυμβᾷ. Ὁ Πινσὼν ἐβοήθησεν αὐτὸν ἀμέσως ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ σωσιβίου, μετὰ πολλῆς δυσκολίας, διότι τὸ παιδίον ἀνάλγητον γενόμενον καὶ ἀπολέσαν τὴν συναίσθησιν ἐψιθύριζεν ἀσυναρτήτους λέξεις.

— Πυρετὸν ἔχει! ἐσκέφθη ὁ Πινσών· ἂν μὲ πιάσῃ κ' ἐμὲ εἴμεθα χαμένοι!

Ἡ μηχανὴ τοῦ *Φούλτωνος* ἔπαυσεν ἀποτόμως κινουμένη καὶ τὸ μέγα ἀτμόπλοιον ἐφάνη σχίζον τὰ ὕδατα μετὰ ταχύτητος ἠλαττωμένης. Λέμβος ἐλαυνομένη ἐπὶ ἓξ ἐρετῶν ἐφάνη ἀποσπασθεῖσα αὐτοῦ διευθυνομένη ἐν σπουδῇ πρὸς τὸ σωσίβιον. Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ Πινσὼν καὶ ὁ Ζωηρὸς ἐπεβιβάζοντο ἐπὶ τοῦ *Φούλτωνος*, ὅστις ἀνέλαβε πάραυτα τὸν πλοῦν.

— Χαίρω πολὺ διότι σᾶς βλέπω, ναὶ, χαίρω πάρα πολὺ, ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος λαμβάνων τὰς χεῖρας τοῦ μηχανικοῦ καὶ σφίγγων αὐτὰς ἰσχυρῶς. Ἀπὸ χθὲς ὡμιλήσαμεν πολὺ περὶ ὑμῶν καὶ δὲν ἠλπίζομεν νὰ σᾶς ἐπανίδωμεν.

— Δὲν πταίετε σεῖς, ἂν ζῶμεν ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν μετὰ πικρίας.

— Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἔχει ἀπαιτήσεις σκληράς, ἀπανθρώπους, εἶπε μετὰ σοβαρότητος ὁ πλοίαρχος. Ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου λογίζεται μηδὲν εἴς τινας περιπτώσεις· οἱ περὶ ἐμὲ τὸ γινώσκουσι καλῶς. Σταματῶν χθὲς ὅπως σᾶς βοηθήσω, ἤθελον ἀφήσει ἐκτεθειμένας εἰς κίνδυνον χιλιάδας ὑπάρξεις, ἴσως, διότι ὁ *Δάβις* ἐλευθερούμενος ἀπὸ τῆς καταδιώξεως ἤθελεν ἀρχίσει ἐκ νέου τὴν λεηλασίαν. Τώρα ὅτε σᾶς βλέπω ἐνώπιόν μου, χαίρω ὑπερμέτρως.

Ὁ Πινσὼν εἶχε πολλὰ ν' ἀντείπῃ εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἀλλ' ἀκούων αἴφνης λέξεις τινὰς ἀσυναρτήτους προφερομένας ὑπὸ τοῦ Ζωηροῦ, ἀνεσκίρτησεν. Ἥρπασε τὸ παιδίον, μετήνεγκεν αὐτὸ εἰς τὸν θαλαμίσκον, τὸ ἐτοποθέτησεν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἐκάθησε παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ.

Ἐπὶ τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας ὁ ἀσθενὴς παρελάλει, ὡμίλει περὶ τοῦ Ῥοβινσῶνος, περὶ τοῦ Παρασκευᾶ, καὶ ἀπήγγειλε τεμάχια ὁλόκληρα ἐκ τοῦ βιβλίου, ὅπερ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς ἀναχωρήσεώς του. Ὁ ἰατρὸς τοῦ πλοίου ἐφοβεῖτο μὴ ἐπέλθῃ ἐγκεφαλικὸς πυρετός, ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ κίνδυνος ἀπεσοβήθη. Ὁ Πινσὼν, καίπερ ἐξηντλημένος, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον. Παρὰ τὰς παραινέσεις καὶ τὰς παρακλήσεις τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ ὑπάρχου καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ὥρας τοῦ γεύματος ἠρνεῖτο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του καὶ ἔτρωγε παρὰ τὸν ἀσθενῆ.

— Αὐτὸ τὸ καϋμένο τὸ παιδί μοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν, ἔλεγε. Θὰ παρέβλεπα ἱερὸν καθῆκον, ἂν δὲν ἐπροσπαθοῦσα καὶ ἐγὼ νὰ τὸ λυτρώσω ἀπὸ τὸν θάνατον.

Εἶτα στηρίζων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἐγγὺς τῆς κλίνης, ἐσκέπτετο περὶ τῆς παραδόξου ἀλληλουχίας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

— Ἂν δὲν ἤθελε τρέφει τόσον θαυμασμὸν πρὸς τὸν Ῥοβινσῶνα αὐτὸ τὸ παιδὶ, ἐσκέπτετο, δὲν θὰ τὸ ἀνεύρισκον ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον καὶ θὰ ἔκαμνα μόνος αὐτὸ τὸ παράδοξον ταξείδι. Ἂν ἔλειπεν ὁ Ῥοβινσὼν πάλιν, αὐτὸ τὸ παιδὶ δὲν θὰ ἐσκέπτετο ὅτι ἦτο πιθανὸν νὰ ναυαγήσωμεν καὶ δὲν θὰ εἶχε τὴν ἑτοιμότητα νὰ ῥίψῃ τὸ σωσίβιον μὲ τὸ ὁποῖον ἐσώθημεν. Χωρὶς ἄλλο, δὲν πρέπει νὰ γελᾷ κανεὶς διὰ κανὲν πρᾶγμα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ ἀρχίζω νὰ πιστεύω ὅτι ὁ Ῥοβινσὼν ἦτο πράγματι μέγας ἄνθρωπος.

Ἡ ἀμοιβαία ἀφοσίωσις τῶν δύο ἐπιβατῶν τοῦ *Φούλτωνος* ἐφείλκυσε πρὸς αὐτοὺς παντὸς τοῦ πληρώματος τὰς συμπαθείας. Οὕτω πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, ὅτε ὁ Πινσὼν ἐφάνη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος φέρων εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν Ζωηρὸν, θορυβῶδες *οὐρρὰ* ἀντήχησε πρὸς τιμὴν αὐτῶν καὶ τετρακόσιαι χεῖρες ἔθλιψαν τὴν ἰδικήν των.

Ἐνῷ ἀπήντων μετὰ συγκινήσεως εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην τῆς συμπαθείας, ὁ Πινσὼν καὶ ὁ Ζωηρὸς παρετήρουν ταυτοχρόνως ἐκπεπληγμένοι τὸ πρὸ αὐτῶν θέαμα. Ἀπέραντος παραλία ἐξετείνετο δεξιόθεν τοῦ ἀτμοπλοίου τοσοῦτον πλησίον κειμένη ὥστε διεκρίνοντο διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ αἱ ἐπ' αὐτῆς κείμεναι οἰκίαι καὶ τὰ δένδρα. Ἔμπροσθεν, εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τοῦ ἑνὸς χιλιομέτρου ὁ *Δάβις* ἐφαίνετο πλέων ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν δύο κύρισκετο μέγα ἀτμόπλοιον εἰς οὗ τὸν ἱστὸν ἐκυμάτιζε σημαία λευκὴ καὶ ἐρυθρά. Ὀλίγον ὄπισθεν αὐτῶν ἐφαίνετο ἕτερον πολεμικὸν ἀτμόπλοιον φέρον ἱσπανικὴν σημαίαν.

— Τί δηλοῖ τοῦτο; ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους τὸν ὑπαρχον ὁ Πινσών· τί ξηρὰ εἶνε αὐτή; Συνωμολογήθη λοιπὸν εἰρήνη μεταξὺ τῶν Βορείων καὶ τῶν Νοτίων διὰ νὰ ἀρίνῃ ὁ *Φούλτων* τὸν *Δάβις* νὰ πλησιάζῃ εἰς ἡμίσειαν ἀπόστασιν βολῆς;

— Ἡ ξηρὰ αὕτη εἶνε ὁ Ἅγιος Δομίγκος, ἀπήντησεν ὁ ὕπαρχος. Εὑρισκόμεθα ἀπὸ τῆς χθὲς ἐντὸς τῶν ὑδάτων τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Αἴτης. Καὶ τοῦτο δὲν θὰ ἠμπόδιζεν ἴσως τὸν πλοίαρχον νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ *Δάβις*, ἂν ἡ ἱσπανικὴ φρεγάτα, τὴν ὁποίαν βλέπετε, δὲν ἐφαίνετο ἔχουσα διάθεσιν νὰ κατασήσῃ σεβαστὴν τὴν σημαίαν τοῦ Σουλούκ.

— Καὶ ποῦ πηγαίνομεν; Εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πρίγκιπος;

— Πηγαίνομεν εἰς τὴν Ἀβάνην κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Ὁ *Δάβις*, ὡς καὶ ἡμεῖς, δὲν ἔχει ἄνθρακας καὶ πλέει μὲ τὰ ἱστία.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσελθὼν ὁ πλοίαρχος ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν μηχανικὸν, ὅστις ἀνταπέδωκε ὀλίγον ψυχρῶς τὸν χαιρετισμόν.

— Εἶσθε ἀκόμη δυσηρεστημένος μαζύ μου, εἶπεν ὁ γενναῖος ἀξιωματικός· τὸ ἐννοῶ. Ἀλλ' ὅσην συμπάθειαν καὶ ἂν ἔχω πρὸς ὑμᾶς, κύριε, προσέχω πρὸ πάντων εἰς τὸ καθῆκόν μου. Καὶ ἂν αὐτὸς ὁ ὕπαρχος ἔπιπτεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς σεῖς, τὸ αὐτὸ ἤθελον πράξει. Ἐν πολέμῳ, σᾶς ἐπαναλαμβάνω, ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου θεωρεῖται μηδὲν ἀπέναντι τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καὶ ἀνάγκη παρίσταται πολλάκις νὰ θυσιάσωμεν ἑκατὸν ὅπως σώσωμεν χιλίους.

— Ἀτύχημα ἦτο νὰ εὑρεθῶ σιμὰ εἰς τὸ δόρυ τὸ ὁποῖον ἔθραυσεν ἡ σφαῖρα τὸ ἀναγνωρίζω, εἶπεν ὁ Πινσών. Ἐν τούτοις, πλοίαρχε, ἔχω τόσας ὑποχρεώσεις πρὸς ὑμᾶς, ὥστε δὲν δικαιοῦμαι νὰ ἔχω κανὲν παράπονον. Ἐβραδύνατε ὀλίγον ἀλλ' ἐπὶ τέλους μᾶς ἐσώσατε καὶ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων ἐγὼ καὶ ὁ σύντροφός μου.

— Εἶνε καλλίτερα, βλέπω, αὐτὸς ὁ κατεργάρης.

— Ἀπὸ τώρα ἀρχίζει νὰ λέγῃ ὅτι θέλει νὰ περιπατήσῃ, ἀπήντησεν ὁ Πινσών· ἡ δίαιτα ὅμως τὸν ἐξησθένισε τόσον, ὥστε δὲν ἐμπορεῖ νὰ σταθῇ ὄρθιος. Ὁ ἰατρὸς μὲ διαβεβαιοῖ ὅτι ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θὰ τρέχῃ ὅπως καὶ πρῶτα, καὶ ἐπεθύμουν νὰ περάσουν τὸ ὀγρηγορώτερον αἱ τρεῖς αὐταὶ ἡμέραι.

Ἀφοῦ εἰρήνευσε μετὰ τοῦ πλοιάρχου ὁ Πινσὼν, κατῆλθε πρὸς τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον.

— Αὐτὴ ἡ ξηρὰ εἶνε ἡ Ἀμερική; ἠρώτησε τὸ παιδίον· νομίζω ὅτι βλέπω φοίνικας.

— Δὲν ἀπατᾶσαι, διότι εὑρισκόμεθα ἀπέναντι τοῦ Ἁγίου Δομίγκου, νήσου ἀνακαλυφθείσης τὸ 1492 ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, ὅστις ἀπεκάλεσεν αὐτὴν Ἱσπανιόλαν. Ὁ Ἅγιος Δομίγκος ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Καραϊβῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐκατοικεῖτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, νῆσος τῆς Αἴτης, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν δηλοῖ *Χώρα ὀρεινή*.

— Εἶνε μεγάλη ἡ νῆσος αὐτή; ἠρώτησεν ὁ Ζωηρὸς παρατηρῶν ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμάς.

— Ἔχει μῆκος 600 χιλιομέτρων καὶ πλάτος 260. Διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τὴν Δομινικανὴν δημοκρατίαν καὶ τὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Αἴτης. Ἡ νῆσος αὕτη, ἡ πλουσιωτέρα τῶν γαλλικῶν ἀποικιῶν ἀπεστάτησεν ἀπὸ τῆς μητρὸς πατρίδος τὸ 1791. Οἱ μαῦροι, ἕνεκα παρεξηγήσεως κατέσφαξαν τοὺς λευκοὺς, οἵτινες εἶχον ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν. Ἔκτοτε, καίτοι ἐγένετο ἀπόπειρα τὸ 1802 πρὸς ἐπανάκτησιν αὐτῆς, ἡ νῆσος τοῦ Ἁγίου Δομίγκου εἶνε ἀνεξάρτητος.

Ὅτε ἤρχιζε τὰς ἐρωτήσεις ὁ Ζωηρὸς δὲν ἐκρατεῖτο πλέον. Ἐδέησεν ὅθεν ὁ μηχανικὸς νὰ διηγηθῇ πρὸς αὐτὸν πᾶσαν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἁγίου Δομίγκου, τὴν τοῦ ἐλευθεροῦ αὐτοῦ Τουσσαὶν Λουβερτοῦρ καὶ τὴν τοῦ ὑπαρχηγοῦ αὐτοῦ Δεσσαλίνου. Ὅτε ἤκουσεν ὅτι ἡ κειμένη ἐνώπιον αὐτῶν γῆ παρῆγε ζάχαριν, κακαόρυα, καφὲν καὶ ὅτι ἐν τοῖς δάσεσιν αὐτῆς διαιτῶντο πίθηκοι καὶ ψιττακοί, ὁ Ζωηρὸς κατελήφθη ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτὴν, ηὐχήθη δὲ ὅπως ὁ *Δάβις* προσορμισθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς, τὸν Διμένα τοῦ Πρίγκιπος.

Ἐδέησεν ἐπίσης νὰ τῷ ἐξηγήσῃ ὁ Πινσὼν διατί ὁ *Δάβις* καὶ ὁ *Φούλτων* παρέπλεον τὴν ἀκτὴν ἐπιτηρούμενοι ὑπὸ τῆς ἱσπανικῆς φρεγάτας καὶ τοῦ ἀτμοῦ βρικίου. Τὴν ἐπαύριον μετὰ μεσημβρίαν ὅτε ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος βαδίζων ἀφ' ἑαυτοῦ νῦν, εὗρε τὰ πράγματα εἰς οἷαν καὶ τὴν προτεραίαν θέσιν. Ἡ ξηρὰ ἐξετείνετο ἀπέραντος καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ τὰ τέσσαρα πλοῖα ἔπλεον εἰς ἀπόστασιν πεντακοσίων μέτρων ἀπ' ἀλλήλων. Ἐπὶ τοῦ *Δάβις* οἱ ναῦται ἀντὶ νὰ φέρωσι στολὴν ὡς τὸ πλήρωμα ὅλων τῶν λοιπῶν πλοίων, ἔφερον μάλλινους χιτῶνας παντοίων χρωμάτων.

— Ἐκεῖ μέσα, εἶπεν ὁ πλοίαρχος πρὸς τὸν Πινσὼν, εἶνε παραμαζεύματα ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ ὅλους αὐτοὺς ἤθελα νὰ τοὺς ἰδῶ κρεμασμένους εἰς τὰ κατάρτιά μου. Εἶμαι φιλάνθρωπος, καὶ μολονότι οἱ Νότιοι πολεμοῦν διὰ μίαν ἐσφαλμένην ἰδέαν, τοὺς ἀναγνωρίζω ὡς γενναίους ἐχθρούς. Ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ξένοι τί ζητοῦν εἰς τὰς ἰδικάς μας διαφοράς;

Ὁ Πινσὼν ἠδύνατο νὰ τῷ ἀπαντήσῃ ὅτι καὶ οἱ Βόρειοι ἐστρατολόγουν Ἰρλανδοὺς καὶ Γερμανούς· πλὴν εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ ἐπιχειρῇ τοιούτου εἴδους συζητήσεις μετὰ τοῦ πλοιάρχου· ἐκρατήθη ὅθεν καὶ τὴν φορὰν ταύτην, ἂν καὶ παρ' ὀλίγον ν' ἀθετήσῃ τὴν ἀπόφασίν του.

— Αὐτὴ ἡ νῆσος τοῦ Ἁγίου Δομίγκου, κύριε, εἶπεν ἀίρνης ὁ Ζωηρὸς, δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς τὴν Γαλλίαν;

— Ὄχι, μικρέ μου· διότι ἡ πατρὶς ἡμῶν παρῃτήθη τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ νῆσος τὴν ὁποίαν βλέπεις δὲν εἶνε πλέον ἡ Αἴτη. Εἴμεθα ἄντικρυ τῆς γείτονός της, τῆς νήσου Κούβας ἢ Ἀβάνας.

— Ἀβάνας, ἐπανέλαβεν ὁ Ζωηρός· ἀπ' αὐτοῦ ἔρχονται τὰ καλὰ σιγάρα;

— Βέβαια καὶ ἡ φήμη αὐτῶν εἶνε δικαία. Ἡ νῆσος τῆς Κούβας, ἣτις ἦπασε παρὰ τοῦ Ἁγίου Δομίγκου τὸν τίτλον *Μαργαρίτης τῶν Ἀντιλλῶν* εἶνε ἡ μεγαλειτέρα τῶν νήσων, τὰς ὁποίας οἱ γεωγράφοι διαιροῦν εἰς μικρὰς καὶ μεγάλας Ἀντίλλας. Αἱ μεγάλαι Ἀντίλλαι εἶνε ἡ Κούβα, ἡ Αἴτη, ἡ Ἰαμαϊκὴ καὶ τὸ Πόρτον-Ρίκκον· αἱ μικραὶ εἶνε ὁ Ἅγιος Θωμᾶς, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης, ἡ Ἀγκουΐλλη, ὁ Ἅγιος Βαρθολομαῖος, ὁ Ἅγιος Εὐστάθιος, ἡ Δεσιδεράδη, ἡ Δομινίκα, ἡ Μαρτινίκα, ἡ Ταβάγο, ἡ Τριὰς, ἡ Κυρασὼ κλπ. κλπ. Ἡ νῆσος Κούβα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου· ἔχει μῆκος ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς 1150 χιλιομέτρων καὶ πλάτος 70 περίπου. Καθὼς ὁ Ἅγιος Δομίγκος, παράγει ἐπίσης καφὲν, κακάον, ὄρυζαν, περιέχει δὲ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ.

Ὁ Ζωηρὸς ἐχάρη μαθὼν ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ *Φούλτων* ἔμελλε νὰ προσεγγίσῃ εἰς Ἀβάναν. Κρατῶν τηλεσκόπιον παρετήρει ἀκαταπαύστως τὰς ἀκτὰς, ἐξέπεμπε δὲ χαρμοσύνους φωνὰς διακρίνων τὰς οἰκίας καὶ τοὺς κατοίκους. Μικρὸν πτηνὸν παραφερόμενον ἐκ τῆς ξηρᾶς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου προσελθὸν ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς κεραίας καὶ ναύτης συλλαβὼν αὐτὸ τὸ ἐδώρησεν εἰς τὸ παιδίον. Ἦτο μικρὸν στρουθίον ἔχον πτερὰ κυανᾶ καὶ ὁ θαυμασμὸς τοῦ παιδίου πρὸς τὰς χώρας ἐν αἷς ἐφαίνοντο παρόμοια πτηνὰ, ἐδιπλασιάσθη.

Ἐπὶ τρεῖς εἰσέτι ἡμέρας τὰ τέσσαρα πλοῖα ἔπλευσαν ὁμοῦ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει, ὁπότε ἐφάνη μακρόθεν τὸ φρούριον τοῦ Μαύρου, οὗ ὄπισθεν κεῖται ἡ πόλις Ἀβάνα. Τὸ ἀϊτινὸν βρίκιον χαιρετίσαν αἴφνης τοὺς συμπλέοντας, ἐστράφη ἐπιστρέφον εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα. Ὁ *Φούλτων* καὶ ὁ *Δάβις* φερόμενοι ὑπὸ τῆς αὔρας προσήγγιζον πολλάκις ἀλλήλους, καὶ τότε ὁ πλοίαρχος μόλις συνεῖχε τὴν ὀργὴν καὶ ἀπεφάσιζεν αἰφνιδίως νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ πειρατοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν πάλην καὶ ἡ ἱσπανικὴ φρεγάτα. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τοῦ ἄνθρακος, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐματαιοῦντο αἱ κινήσεις αὐτοῦ ἦτο ἐμπόδιον, ὅπερ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερπηδήσῃ. Ἐνεκαρτέρει λοιπὸν, ὑπείκων εἰς τὴν ἀνάγκην. Ἄλλως τε καὶ ἐσκέπτετο ὅτι οἱ Βόρειοι εἶχον ἀρκετοὺς ἐχθροὺς παλαίοντας κατὰ τῶν Νοτίων, ὥστε δὲν ἦτο φρόνησις νὰ ζητῶσι νέας ἔριδας καὶ νέους ἐχθρούς.

Περὶ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ὁ *Δάβις* εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ ἄγοντος πρὸς τὴν Ἀβάναν, ἧς ὁ ὡραῖος λιμὴν δὲν εἶνε ὁρατὸς ἐκ τῆς θαλάσσης. Ὁ Πινσὼν συναγαγὼν τὰ ὀλίγα ὑποκάμισα εἰς ἃ συνίστατο πᾶσα ἡ ἀποσκευὴ αὐτοῦ καὶ ἡ τοῦ Ζωηροῦ ἔστη παρὰ τὴν κλίμακα, ἕτοιμος ν' ἀποβιβασθῇ πρῶτος. Συνωμίλει μετά τινος σημαιοφόρου, ὅστις ἐγίνω-

σκε καλῶς τὸν λιμένα τῆς μεγάλης ἱσπανικῆς νήσου καὶ ἔδιδεν αὐτῷ πληροφορίας διά τινων μέσων ἠδύνατο προσφορώτερον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Εὐρώπην. Μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως ἐμάνθανεν ὅτι ἓν ἀτμόπλοιον ἐξετέλει τακτικὴν κατὰ μῆνα συγκοινωνίαν μεταξὺ τῆς νήσου καὶ τῶν Γαδείρων, καὶ ὅτι ἕτερον ἀτμόπλοιον ἐξετέλει τὴν μετὰ τῆς Ἀγγλίας συγκοινωνίαν. Ἐπιθυμῶν νὰ ἐπανέλθῃ ὅ,τι τάχιον εἰς Γαλλίαν ὁ Πινσὼν ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τοῦ πρώτου ἀναχωροῦντος ἀτμοπλοίου.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ πλοίαρχος περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν συνεζήτει ζωηρῶς· περιέφερε τὸ τηλεσκόπιον αὐτοῦ εἰς τὸν ὁρίζοντα, ὅπου ἐφαίνοντο οἱ ἱστοὶ εἴκοσι περίπου πλοίων, ὧν τὰ μὲν ἀπεμακρύνοντο τοῦ λιμένος, τὰ δὲ ἐφαίνοντο διευθυνόμενα πρὸς αὐτόν. Ἤδη τὸ φρούριον τοῦ Μαύρου ἦτο λίαν ἐγγύς, ὥστε ὁ Ζωηρὸς διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τοὺς σκοπούς περιφερομένους ἐπὶ τῶν προμαχώνων, ὁπότε πυκνὰ νέφη καπνοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς καπνοδόχης τοῦ *Φούλτωνος*, τὸ ἱστίον κατεβιβάσθη, ὁ ἕλιξ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, τὸ πλοῖον ἐστράφη καὶ ἀπεμακρύνθη ταχέως τοῦ λιμένος, ἐν ᾧ ὁ Πινσὼν ἐνόμιζεν ἤδη αὐτὸ ἀγκυροβολῆσαν.

— Ἀναχωροῦμεν πάλιν! ἀνέκραξεν ὁ Ζωηρός.

Ὁ μηχανικὸς καταπνιγεὶς δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ καὶ κατέπεσεν ἄθυμος ἐπί τινος ἑδωλίου.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΑΓΡΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ζ'

Ἑσπεριναὶ συνδιαλέξεις.—Ἰσορρίαι λύκων.—Ἡ βασιλόπηττα τῶν χωρικῶν. — Τὸ Ξηροχώριον. — Ὁ Βόλος. — Ὁ ὑπολοχαγὸς Μαυροδῆμος. — Ἀφήγησις τῆς μετὰ τῶν Τούρκων συμπλοκῆς.—Ὁ Ψαρᾶς κ' ἡ Βοσκοποῦλα.

Ἤδη ὅτε πλέον αἱ συνήθεις ἑσπεριναὶ τῶν χωρικῶν ἀσχολίαι, συνιστάμεναι κυρίως εἰς τὴν φύλαξιν τῶν ἀλωνίων, καὶ τῶν ἀμπελώνων, ἔληξαν, περατωθέντος καὶ τοῦ τρυγητοῦ, ἤκιστα πλουσίου, διότι ἐλάχισται εἶνε καὶ τῶν ἀμπελώνων αἱ ἐκτάσεις, πολὺ συχνὰ ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ δέχωμαι αὐτοὺς εἰς ἑσπερινὰς συνδιαλέξεις.

Πρώτη διατύπωσις τῶν ἀνερχομένων τὴν κλίμακα τοῦ πύργου ἀγροτῶν εἶνε ἡ παρὰ τὴν θύραν ἀνάθεσις τῶν ἐκ δέρματος αἰγὸς ὑποδημάτων αὐτῶν. Εἶνε τοῦτο ἐκδήλωσις σεβασμοῦ ὡς τῶν εἰς *Τζαμίον* εἰσερχομένων Ὀθωμανῶν; Εἶνε φιλοφροσύνης δεῖγμα ἢ ὅρος ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τῆς καλῆς ἀγωγῆς; Ἀγνοῶ, οὐδὲ δύναμαι νὰ ἐρωτήσω περὶ ζητήματος τόσῳ λεπτοῦ. Τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι οἱ χωρικοὶ ἐννοοῦσι νὰ μ' ἐπισκέπτωνται γυμνόποδες. Ἐν τούτοις κατώρθωσα νὰ εἰσαγάγω τὴν χρῆσιν τῶν ἑδωλίων, ἐν τῷ πύργῳ μου τοὐλάχιστον, οὐχὶ ἄνευ ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς, πείθων αὐτοὺς νὰ μὴ κάθηνται σταυροποδητεὶ ἐπὶ τοῦ δαπέδου καταλείποντες κύκλῳ τὰ ἑδώλια κενά. Αἱ συνδιαλέξεις συνήθως εἶνε ζωηρόταται· οἱ χωρικοὶ εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον ὁμιλητικοί, παρεισάγουσι δὲ πάντοτέ τι ἐν τῇ ὁμιλίᾳ αὐτῶν ἱκανὸν νὰ κινήσῃ τὴν περιεργίαν μου ἢ νὰ τηρήσῃ ἀκοίμητον τὴν προσοχήν μου. Ἓν μόνον ἐλάττωμα ἔχουσι λίαν κοινοβουλευτικόν—ὁμιλοῦσι πολλάκις ὅλοι ὁμοῦ!

Σπανιώτατα αἱ συνομιλίαι ἡμῶν στρέφονται περὶ τὴν πολιτικήν, ὁσάκις μ' εὑρίσκουσιν ἀναγινώσκοντα ἐφημερίδας. Τότε μὲ παρακαλοῦσι νὰ τοῖς εἰπῶ:

— Τί καινούργια χαρτάρια λένε ἡ *Μερίδες*; Ἀλλὰ καὶ αὗται αἱ περὶ πολιτικῶν ὁμιλίαι δὲν ὁμοιάζουσι τὰς ἐν τοῖς καφενείοις καὶ ταῖς αἰθούσαις τῶν πόλεων πεισματώδεις συζητήσεις περὶ τῆς κρείττονος ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους, περὶ τοῦ καταλλήλου χρόνου πρὸς σύγκλησιν τῆς Βουλῆς, πρὸ πάντων δὲ περὶ τῆς ἀρίστης ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Θέματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου πάντες ἔχομεν τόσην εἰδικότητα, ὥστε ἐναλλὰξ καὶ ἀνὰ εἷς καθ' ἡμέραν θὰ ἠδυνάμεθα θαυμασίως νὰ διευθύνωμεν τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον τῆς Ἑλλάδος. Οἱ χωρικοὶ ὁμιλοῦσι πολιτικὰ ἄνευ ἐνδιαφέροντος, περιοριζόμενοι εἰς ἁπλᾶς ἐκφράσεις θαυμασμοῦ, ὁσάκις πρόκειται περὶ προόδου ἢ νίκης τῶν *Ἐγγλέζων* καὶ εἰς ἐμπαικτικὰς βλασφημίας, ὁπόταν γίνεται λόγος περὶ τοῦ *μουντζουρωμένου* Ἀραμπῆ, ὡς τὸν ὀνομάζουσι. Μόνον ἡ κατὰ τὰ ἑλληνοτουρκικὰ μεθόρια συμπλοκὴ συνετάραξε πράγματι αὐτούς, διότι ἐφοβήθησαν πρὸς στιγμὴν:—Μὴν τοὺς πάρουν πάλι τὰ παιδιὰ 'ς τὴν ἐπιστρατεία, ἀπάνω π' ἀρχίζουν ἡ δουλειαίς.

* *

— Ἔπρεπε νὰ μείνῃς τὸν χειμῶνα ἐδῶ, μοὶ ἔλεγεν ἐν μιᾷ τῶν ἑσπερίδων ἀκμαῖός τις χωρικός, ὁ Δημήτριος Γαβριὴλ, νὰ ἦσαι, ὅταν τὸ χιόνι πάει ἴσα μὲ τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν κι' ἀνοίγωμε δρόμους μὲ τὰ φτυάρια.

— Τότε νὰ ἰδῇς κυνήγι! προσέθηκεν ὁ Νικολὸς Δελχᾶς, ὁ ἄριστος τῶν ἐν τῷ χωρίῳ σκοπευτῶν, τεσσαρακοντούτης, ὑψηλὸς καὶ εὐρύστερνος ὡς γρεναδιέρος, ἔχων τὴν μανίαν νὰ νομίζῃ ὅτι πάσχει ἐκ συχνῶν πυρετῶν, ὅλως ἀνυπάρκτων.

— Σὰν τί κυνήγι; ἠρώτησα.

— Ὅ,τι θέλεις. Κοτσύφια καὶ μὲ χώρις μπαροῦτι.

— Ἀλλὰ πῶς;

— Νά, μὲ τὴς θηλειαίς. Ἕνας ἄνθρωπος 'μπορεῖ νὰ πιάνῃ τριάντα, σαράντα τὴν ἡμέρα. Ἔπειτα φάσαις, ἀγριοπερίστερα, μιὰ τουφεκιὰ δέκα καὶ δεκαπέντε, μπεκάτσαις μεσ' 'ς τ' ἀλώνια πέφτουν—ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ Πύργου τῆς τουφεκᾶς, πάππιαις 'ς τὸ ποτάμι...

— Καλὰ αὐτὰ ἀμμ' ἄγρια κυνήγια δὲν ἔχει;

— Τί; Λεοντάρια;

— Ὄχι δά—λύκους, ἀγριογούρουνα, λάφια.

— Πᾶνε, χάθηκαν πλειὰ τἀγρίνια ἀπ' τὸν τόπο μας. Πρῶτα εἶχε λύκους, καὶ εἶχε! Ἕνα βράδυ σαράντα προβατίναις μᾶς ἔφαγαν καὶ μιὰ κυνηγῶντας, μιὰ μονάχα 'γλύτωσε 'ς τοῦ *Γεραχοῦ*. Ἄλλη 'μέρα ἕνα βῶδι ἴσα μὲ τὸ χωριὸ τῶφεραν. Μὲ τὴς φωναὶς εἶδαν κ' ἔπαθαν νὰ τοὺς διώξουν, ἀφοῦ ἕνας 'πρόφτασε κι' ἄρπαξε τὴν οὐρὰ τοῦ βῶδιοῦ καὶ τὴν ἐξερρίζωσε. Ἔχω περάσει μιὰ νύχτα 'ς τὰ ἑξῆντα ποὺ ποτὲ δὲν θὰ τὴν ξεχάσω ὅσο ζῶ.

— Γιὰ λέγε μας λοιπόν!

— Ἔκανα τὴ στραβομάρα, καθὼς ξέρεις, νὰ παντρευθῶ δεκοχτὼ χρονῶν καὶ νὰ πάρω τὴν κυρὰ Κρουσάλλω μὲ τὰ εἰκοσιδύο της. Σὰν ἔρθῃ ἡ τυφλοβδομάδα τῆς παντρειᾶς ὁ Θεὸς νὰ φυλάῃ... Ἂς εἶνε δά· τόρα τὰ συλλογιέμαι αὐτά, τότε ἤμουν 'σὰν μεθυσμένος καθὼς ὅλοι τοὺς πρώτους μῆνες π' ἀνοίγουν δικό τους σπητικό. Χειμώνας καιρὸς ἦταν καὶ 'σπέρναμε 'ς τἀπάνω χωράφια. Ἐγὼ κ' ἡ γυναῖκά μου· ἄλλος κανεὶς δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἡ 'μέραις μικραὶς, βλέπεις, 'βράδυασε κ' ἐμεῖς δὲν εἴχαμε τελειώσει ἀκόμη. — Αἴ, Κρουστάλλω, λέω, ἡ νύχτα θὰ μᾶς πλακώσῃ ὡς ποὺ νὰ γυρίσωμε 'ς τὸ χωριὸ τόσο δρόμο, κι' αὔριο πάλι θἄχουμε νὰ ξαναρχόμαστε. Δὲν περνοῦμε ὧδῶ τὴ νύχτα, ν' ἀνάψουμε καὶ μιὰ φωτιὰ θεϊκή; φαΐ ἔχουμε, τόσο κρέας, νερὸ—κοντὰ εἶν' ἡ *Βρύσι τοῦ Καλογέρου*, μπομπότα εἶνε 'ς τὸ *τράστο*, δὲν μᾶς λείπει τίποτε; — Ὅπως θές, Νικολό μου, λέει ἡ Κρυστάλλω μὲ λιγωμένα τὰ μάτια κατὰ τὴ συνήθειά της 'σὰν χελῶνα. Ἀναψα μιὰ φωτιὰ, θερίο! τράβηξα κ' ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ σφαχτὸ, ποὺ τῶχα κρεμασμένο 'ς ἕνα πλατάνι ἐκεῖ δὰ γιὰ νὰ μὴν τὸ φτάνουν τὰ σκυλιά, καὶ τὸ 'πέρασα μικρὰ μικρὰ κομματάκια 'ς τὴ τουφεκόβεργα. Ἐγὼ τὸ 'γύριζα, ἡ Κρουστάλλω ἔγνεθε 'ς τὴν ἀναλαμπὴ τῆς φωτιᾶς. Κἄπου καὶ ποῦ ἀλλάζαμε καὶ καμμιὰ γλυκειὰ 'ματιά, κανένα ζαχαρένιο λόγο... 'σὰν 'νεόπαντροι 'ποὺ ἤμασταν. Νὰ μὴ 'ς τὰ πολυλογῶ, φάγαμε καλά, ἤπια κ' ἕνα τσιγάρο, 'τυλίχθηκα ὕστερα 'ς τὴν κάπα κ' ἔγειρα νὰ κοιμηθῶ κουρασμένος ἀπ' τὴ δουλειά. Ἡ Κρουστάλλω ἤθελε νὰ κάνῃ νυχτέρι ἀκόμα. Μέσ' 'ς τὸν ὕπνο 'νοιώθω κάποιον καὶ μὲ κουντᾷ ἀπ' ἀγάλια, ἀγάλια. Ἀνοίγω τὰ μάτια καὶ βλέπω τὴν Κρουστάλλω τρομαγμένη, δειλιασμένη. — Τ' εἶνε; — Λύκοι, Νικολό μου! — Ἀϊ χάσου, ἀρή! ὄνειρο θὲ νὰ - ειδες. — Νικολό μου, τοὺς εἶδα· τέσσαρους 'σὰν μουσκίδια μεγάλους. — Βρὲ, γυναῖκα, ἄσε με νὰ κοιμηθῶ. Καὶ νἄνε, 'ς τὴ φωτιὰ δὲ ζυγώνουν. Καὶ 'ξανακοιμήθηκα.... Μιὰ ὥρα θὰ 'πέρασε· ξυπνῶ 'μισοπνιγμένος.... δὲν ἤρθε πλειὰ νὰ μαζωχθῇ κοντά μου ἡ Κρουστάλλω, παρὰ 'κρεμάστηκε ὁλάκερη 'ς τὸ λαιμό μου: — Νικολό, θὰ μᾶς φάνε!—Πρὶν προφτάσω νὰ τῆς πῶ πῶς θὰ ὀνειριάσθηκε πάλι, ἀκούω βρόντο 'ς τὸ πλατάνι ποὖχα τὸ κρέας κ' ἕνα οὐρλιασμα... Ξεκλέχθηκα ἀπ' τὴ γυναῖκα, ἄρπαξα τὸ *ντουφέκι* μου (ὅπλον ἀλβανικὸν) κ' ἐρρίχτηκα κατ' ἀπάνω τους. Τὰ μάτια μου θαμπωμένα ἀπ' τὴ φωτιὰ τόσῳ, ἄλλο δὲν ἔβλεπαν μεσ' τὰ σκοτεινὰ παρὰ τὰ γυαλιστερά τους μάτια, 'σὰν ἀστέρια. Ἕνα τουφέκι κόβω ἀνάμεσα 'ς ἕνα ζευγάρι, σκούζω μ' ὅλα μου τὰ πλεμόνια... Δὲν ἀπόμεινε πλειὰ τίποτε· οἱ λύκοι 'σκόρπισαν. Ματαγυρνῶ 'ς τὴ φωτιά· ἡ Κρουστάλλω ξερὴ κατὰ γῆς. Τὴν τραβῶ, τὴν ἀνασηκόνω, τῆς φωνάζω, τῆς 'μιλῶ! — Μωρὲ 'μάτια μου, Κρουσταλίτσα μου, ἀγάπη μου! Τίποτε!... κούτσουρο. Εἶχα τὸ παγοῦρι μὲ τὸ ροῦμι. Τῆς τρίβω τὰ χέρια, τῆς βάνω 'ς τὴ μύτη, δίνω, δίνω.... Εἶχα τραβήξει καὶ τὸ μαχαῖρι νὰ τῆς ἀνοίξω τὴ φλέβα· ἐκεῖ δὰ ἀναταράχθηκε, ἄνοιξε τὰ μάτια, τὰ ματασφάλησε. Ὕστερα τήνε πιάνει μιὰ τρεμοῦλα, ἕνα βογκητὸ, εἶπα πῶς θὰ ξημερωθῶ χηρεμένος. Τέλος ἔρεξε· μὰ μοῦ 'φάνηκε πως εἶχε ὀγδόντα ὥραις ἡ νύχτα ἐκείνη. Ἦρθε κ' ἡ Κρουστάλλω μὲ τὰ πολλὰ 'ς τὰ σύγκαλά της, μὰ ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν 'μποροῦσε νὰ σταθῇ 'ς τὰ ποδάρια της.

— Καὶ γιὰ τὸ κρέας δὲν 'πῆγες νὰ ἰδῇς;

— Ἄμμ' βέβαια 'πῆγα. Τὸ 'βρῆκα κάτω ῥιγμένο μέσ' 'ς τὰ χούμματα. Οἱ λύκοι σαλταίρνοντας τὸ 'γκρέμισαν καὶ 'μαλλώνανε ποιὸς νὰ πρωτοφάῃ. Ἦταν γεμάτος ὁ τόπος ἀπὸ τὸν *τορό* τους.

— Ὥστε κανένα δὲν ἐκτύπησες!

— Τί ἔκανε, λέει; ὑπέλαβεν ὡς προσβληθείς. Ἔτσι θἄχανα τὴ ῥιξιά μου; Ἦταν ἕνας γερολύκαρος φαρδὺς πλατὺς μὲ τὴ μπάλα 'ς τὸ ξερό του καύκαλο.

* *

Ἄλλοτε πάλιν ἦλθεν ὁμιλία περὶ τῶν μεγάλων χειμερινῶν ἑορτῶν, τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Νέου ἔτους, τῶν Φώτων. Φαντασθῆτε δὲ τὴν ἔκπληξίν μου ὅταν ἤκουσα, ὅτι καὶ οἱ χωρικοὶ κατασκευάζουσι τὴν *Βασιλόπηττα*ν, ποικιλωτέραν μάλιστα τῆς ἡμετέρας. Ὠῶν καὶ βουτύρου δὲν γίνεται χρῆσις ἐν τῇ ζυμώσει αὐτῆς· εἶνε ἁπλοῦν τὸ ὑλικὸν ὡς τοῦ συνήθους ἄρτου. Τὴν βασιλόπηττα θέτουσιν εἰς τὸ *ταψί*, πλάττουσι δὲ ἐκ τῆς ζύμης πλεῖστα κοσμήματα: ζῷα μικρά, καρποὺς, πτηνά, δι' ὧν καλύπτουσι τὸ ἄνω μέρος αὐτῆς, ὡς οἱ ζαχαροπλάσται τὰς *τούρτας* τῶν ἑορτῶν. Ἡ βασιλόπηττα δὲν περιέχει μόνον ἀργυροῦν νομισμάτιον ὡς ἡ τῶν πόλεων ἀλλὰ τὰ ἑξῆς πέντε· *παρᾶν* τουρκικὸν, τεμάχιον ἀχύρου, φύλλον πρίνου, κλαδίσκον μωρέας καὶ ξυλάριον ἀμπέλου. Τὰ τεμάχια τῆς πήττας κόπτονται ὀνομαστὶ, ἕκαστος δ' ἀνερευνᾷ τὸ ἰδικόν του ζητῶν ἐν αὐτῷ τοὺς χρησμοὺς τοῦ Νέου ἔτους. Καὶ ἂν μὲν εὕρῃ τὸν παρᾶν, *παρᾶδες θὰ κάνῃ*, ἂν δὲ τὸ ἄχυρον, θὰ εὐτυχήσουν τὰ σπαρτά του, τοῦ

πρίνου τὸ φύλλον μηνύει προκοπὴν τῶν αὐγῶν, ὁ τῆς μωρέας κλαδίσκος εὐδοκίμησιν τοῦ μεταξοσκώληκος καὶ τῆς ἀμπέλου τὸ ξυλάριον πλοῦτον σταφυλῶν.

Τοιαύτη ἡ Βασιλόπηττα τῶν χωρικῶν!

* *

Καὶ τόρα μετὰ τῶν τριμήνων ἀγροτικῶν ἐντυπώσεών μου ἔρχονται ν' ἀναμιχθῶσι τριήμεροι ἐπαρχιακαὶ ἐντυπώσεις Ξηροχωρίου καὶ Βόλου. Τὴν πέμπτην τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἄνευ προηγουμένης σκέψεως καὶ ἐξ ὅλως αἰφνιδίας ἀποφάσεως ἔλαβον τὴν πρὸς τὸ Ξηροχώριον ἄγουσαν ἐπὶ γοργοῦ ὄνου καθήμενος. Ὁ ἥλιος ἔδυεν ὄπισθεν τῆς Ὄθρυος καθ' ἣν στιγμὴν ἀφίππευον πρὸ σεμνοπρεποῦς Ξηροχωρητικοῦ καφενείου.

Τὸ Ξηροχώριον χαίρει τὴν φήμην πόλεως οἰκονομικῆς, ἔχει ὁρίζοντα γραφικώτατον, ὕδωρ φρεάτειον ἔξοχον, ὁδοὺς ῥυπαρὰς καὶ κατοικεῖται ὑπὸ ὀλίγων χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ πολλῶν χιλιάδων κορέων. Ἔχει προσέτι ναὸν κάλλιστον, ἀτμόμυλον καὶ λεωφορεῖον, ἐκτελοῦν τὸν μέχρις Ὠρεῶν δρόμον. Εἶνε δὲ οἱ Ὠρεοὶ τὸ ἐπήνειον τοῦ Ξηροχωρίου, ἀποτελούμενοι ἐξ ἑνὸς ὑποτελωνείου καὶ τριῶν παντοπωλείων. Οἱ χωρικοὶ τοὺς ὀνομάζουσιν *Ὠραίους*, δικαιολογοῦσι δὲ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην προσθέτοντες, ὅτι ἐκεῖ ἦτο τὸ *Κάστρο τῆς Ὠρῆας*, τὸ τοῦ πασιγνώστου ἐκείνου δημώδους ἄσματος·

Ὅσα καστρία κι' ἂν εἶδα κὶ ὅσα λόγιασα,
Σὰν τῆς Ὠρῆας τὸ κάστρο δὲν ἐλόγιασα
Σαράντα πύργους ἔχει ὅλο μάλαμμα
Κι' ἄλλους σαράντα πέντε γιὰ τὸν πόλεμο...

Δυστυχῶς οὐδεὶς ἐκ τῶν τεσσαράκοντα χρυσῶν πύργων σώζεται, μόνον δὲ πλίνθινα ἐρείπια τειχῶν ἀπομένουσι πρὸς κύρωσιν τῆς παραδόσεως.

* *

Ἐν Βόλῳ εἶδον πολλὰ περίεργα. Καὶ πρῶτον, τὰς ἀγέλας τῶν ἡμιόνων, οἵτινες δεδεμένοι ὁ εἷς ὄπισθεν τοῦ ἄλλου κατὰ μακρὰς ἁλύσεις χρησιμεύουσι, λέγει, πρὸς τήρησιν τῆς συγκοινωνίας— ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς διακοπὴν αὐτῆς. Δεύτερον, τὰς ἐπιμήκεις ἐκείνας κυλινδροειδεῖς ἁμάξας, δι' ὧν μεταβαίνει τις εἰς Λάρισσαν. Τρίτον, τὴν σαββατιαίαν ἀγοράν: χίλια πεπόνια, ἑκατὸν *τουλουμοτήρια* καὶ ὀλίγους ξυλίνους *ταβλᾶδες*, ὡς τῶν παρ' ἡμῖν σιμητοπωλῶν, περιέχοντας... σταφυλάς. Τέταρτον, τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἑβραίων, ἥτις μοὶ ἐνεθύμισεν ὀλίγον τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν ὁπόταν ὑπάρχῃ ἐν αὐτῇ ζήτημα ἐμπιστοσύνης, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι κραυγάζοντες ἐκάλυπτον τοὐλάχιστον διὰ λευκῶν ὑφασμάτων τὴν ὄψιν. Καὶ τελευταῖον ἕνα *μελιζανόκηπον* καὶ ἓν *Σαμαράδικον* φέροντα τὸ ὄνομα: **Αἱ Ἀθῆναι!**

Εἰς τὰς ἐντυπώσεις ταύτας τῶν ὀφθαλμῶν προσθέτατε ἂν θέλετε καὶ ἐντυπώσεις.... τῆς ἐπιδερμίδος—πεντακόσια δήγματα κωνώπων, ἅτινα ἀποκομίζω ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τοῦ μετώπου ἀνεξάλειπτα.

* *

Καθ' ἣν στιγμὴν ἔσπευδον εἰς τὸ πρακτορεῖον ἵνα φύγω τὸ ταχύτερον ἐκ τῆς *Κωνσταντινουπόλεως* καὶ πρὶν πάθω ἐξ ἀναιμίας, συναντῶ παρὰ τὴν θύραν μελαψὸν ὑπολοχαγὸν τοῦ πεζικοῦ ζητοῦντα εἰσιτήριον μέχρι Στυλίδος.

— Τὸ ὄνομά σας; ἐρωτᾷ ὁ ὑπάλληλος.

— Μαυροδήμος.

Τὰ βλέμματα τῶν παρισταμένων ἐστράφησαν πρὸς τὸν φέροντα τὸ ὄνομα καὶ ἐγὼ μετέχω τῆς γενικῆς ταύτης ἐξετάσεως. Ὁ ἀνδρεῖος ὑπολοχαγὸς εἶνε μέτριος τὸ ἀνάστημα, μᾶλλον εὐρὺς τὸ στέρνον, ἔχει ἡλιοκαῆ καὶ τραχεῖαν τὴν ὄψιν, ἡδυνομένην πως ὑπὸ τῆς λάμψεως ζωηρῶν, βαθέων καὶ μαύρων ὀφθαλμῶν. Δὲν ἔχει ἐστριμμένον τὸν μύστακα, οὐδ' ἐπιδεικνύει ἦθος ἐπιτετηδευμένως ἀρειμάνιον. Ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ ἀκριβῶς ἕνα δάκτυλον ἄνωθεν τοῦ ἐρυθροῦ περιλαιμίου ἴχνος πληγῆς ληφθείσης κατὰ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας δικαιολογεῖ πληρέστατα τοὺς δύο ἀστέρας τοῦ βαθμοῦ του.

Ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου εὑρίσκομαι καὶ πάλιν ἀντιμέτωπος αὐτοῦ. Ἐν τούτοις καθ' ὅσον βλέπω νομίζω ὅτι δέν μοι εἶνε πρόσωπον ἄγνωστον καὶ τέλος ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ κ. Μαυροδήμος ἀνθυπολοχαγὸς ὤν, ἐγύμναζε τὸν λόχον μου, ὁπόταν ἔφερον τὴν μελανόγλαυκον στολὴν καὶ τὰ κίτρινα ἐπώμια μαθητοῦ τοῦ Γυμνασίου.

Ἐν τῇ ἰδιότητι ταύτῃ ἀρχαίου ὁπλίτου σφίγγω θερμῶς τὴν χεῖρα τοῦ ὑπολοχαγοῦ μου καὶ λαμβάνω τὴν εὐτυχίαν ν' ἀκούσω ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ τὴν ἀφήγησιν τῆς μετὰ τῶν Τούρκων συμπλοκῆς. Δυστυχῶς ὁ κ. Μαυροδήμος εἶνε μόνον στρατιώτης, οὐχὶ δὲ καὶ ῥήτωρ. Ἄνευ ἐπιδείξεων, ἁπλῶς καὶ διακεκομμένως, ὑπὸ συχνῶν δ' ἐρωτήσεων βιαζόμενος, ἀφηγεῖται τὰ τῆς ἀψιμαχίας τοῦ Καραλῆ Δερβὲν, ὡς θ' ἀφηγούμεθα ἡμεῖς τὸ μᾶλλον σύνηθες τῶν γερονότων. Ὁ κ. Μαυροδήμος ἀφ' ἑτέρου ἐκ Θηβῶν καταγόμενος ἔχει τὴν ἰδιάζουσαν ἐκείνην καὶ τόσῳ εἰκονικὴν φρασεολογίαν τῶν *Ρουμελιωτῶν*, ἥτις δυσκολώτατα δύναται νὰ τηρηθῇ ἐν γραπτῷ λόγῳ· ἐν τούτοις ἡ ἀφήγησις αὐτοῦ δύναται νὰ συνοψισθῇ εἰς τὰ ἑξῆς, οὐχὶ βεβαίως καθ' ὁλοκληρίαν ἀννελλιπῶς καὶ ἀπταίστως ἐν τῇ μνήμῃ τηρούμενα.

* *

Τὸ Καραλῆ Δερβὲν καίτοι κείμενον μίαν ὥραν ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς διεθνοῦς ἐπιτροπῆς χαραχθέντων νέων ἑλληνικῶν ὁρίων, κατείχετο ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τοῦ ἔαρος, ὁπότε διαταχθεὶς αὐτὸς ἠκολούθησε τοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τεθέντας σωροὺς τῶν λίθων πρὸς ἀκριβῆ καθορισμὸν

τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν ἐκείνην, δι' ἧς συνεκοινώνουν οἱ ἐν τῷ Καραλῆ Δερβὲν Τοῦρκοι μετὰ τῶν ἄλλων τουρκικῶν ταθμῶν. Ἔγεινε μικρὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Τούρκου ἀποσπασματάρχου φιλονεικία, ἀλλ' ἄνευ ῥήξεως συνεφώνησαν νὰ μείνωσιν εἰς τὸ Καραλῆ ἑπτὰ Ὀθωμανοὶ στρατιῶται ἀνενόχλητοι μέχρις οὗ διαρρυθμισθῇ ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων ὁριστικῶς τὸ ζήτημα. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς συμπλοκῆς οἱ δώδεκα φρουροὶ τοῦ Καραλῆ Δερβὲν (διότι ὁ Τοῦρκος ἀρχιφύλαξ προφασιζόμενος ὅτι οἱ πέντε εἶνε ἀσθενεῖς διετήρει δώδεκα στρατιώτας) ἔρυγον αἴφνης καὶ ἄνευ αἰτίας. Τὴν δὲ πρωΐαν τῆς 15 Αὐγούστου πολίτης σπεύδων ἀγγέλλει εἰς τὸν Μαυροδήμον ὅτι οἱ Τοῦρκοι συσσωματωθέντες περὶ τοὺς χιλίους εἶνε ἕτοιμοι νὰ ἐπιπέσωσι κατ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν κατακόψωσιν. Ὁ Μαυροδήμος ἐκλέγει τὸν ὠκυποδέστερον ἐκ τῶν 35 Εὐζώνων του καὶ τὸν ἀποστέλλει μετ' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν διοικητὴν τοῦ Εὐζωνικοῦ Τάγματος. Μετ' ὀλίγον δέχεται τὴν ἐπίσκεψιν δύο λοχαγῶν Ὀθωμανῶν, οἵτινες παροτρύνουσιν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν, ἣν κακῶς κατέχει. Ἐκεῖνος ἀπαντᾷ:—Σὲ ξένο σπιτικὸ νὰ μὴν ἀνακατώνεσθε. Οἱ λοχαγοὶ ἐπιμένουσιν. Ἐκεῖνος πάλιν προσθέτει, ὅτι εἰδοποίησε τὸν διοικητήν του καὶ ἂς συνεννοηθοῦν μαζή του ὅταν ἔλθῃ. Ἅμα ἤκουσαν ὅτι θὰ ἔλθῃ νέα δύναμις *ἐκέρωσαν ἡ ὄψεις τους*, προσθέτει ὁ ὑπολοχαγός. Ἐκύτταξαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ ἐσηκώθηκαν νὰ φύγωσιν, ἀφοῦ κἄτι ἐροβέρισαν. —Δὲν παίρνω ἀπ' αὐτὰ ἐγώ, ἂν θέλετε γιὰ φίλοι καλῶς νἄρθετε, ἀλλιῶς ὅποιος περάσῃ τὴ γραμμὴ μὲ ντηλίκια θὰ φάῃ σφαῖρα! — Οἱ ἀξιωματικοὶ εἶχον ἀκολουθίαν πέντε στρατιωτῶν Τούρκων.—Τοὺς βλέπετε αὐτοὺς τοὺς κόκκινους *γαυέδες*; Κυττάξετε τί *μαγκούφια* εἶνε! Ὅποιον 'θέλτε νὰ περάσῃ ἀπ' τὴ γραμμή, φωτιά... Μὴ δειλιάσῃ κανένας.—Εἶπεν ὁ Μαυροδήμος πρὸς τοὺς τριάκοντα τέσσαρας Εὐζώνους του δεικνύων τοὺς ἀπερχομένους Ὀθωμανούς. Μετὰ μίαν ὥραν ὁλόκληρος ἡ ἐχθρικὴ δύναμις παρετάσσετο εἰς μάχην. Οἱ μὲν ἀκροβολιστικῶς, οἱ δὲ εἰς πυκνὴν φάλαγγα, ὀρθοί, γονυπετεῖς, πρηνηδὸν, καθ' ὅλους τοὺς τρόπους ἵνα ἐκροβίσωσι τὸν ἑλληνικὸν σταθμόν. Ἀλλ' οἱ Εὐζωνοι πάντες Βαλτινοὶ καὶ Ἀγραφιῶται διηρημένοι εἰς δύο ἀποσπάσματα, εἴκοσιν ὑπὸ τὸν Μαυροδήμον καὶ δεκατέσσαρες παρέκει ὑπὸ ἕνα λοχίαν, ἀναμένουσι σιγηλοί. Αἴφνης μία ἐνομωτία Τούρκων ἀποχωρίζεται καὶ προχωρεῖ. Οἱ Τοῦρκοι πατοῦσι σχεδὸν τὸ σύνορον. —*Ἄλτ!*— κράζουσιν οἱ Ἕλληνες σκοποί. Οἱ Τοῦρκοι διὰ τῆς ἀριστερᾶς κρατοῦντες προτεταμένα τὰ ὅπλα, ἀνακινοῦσι τὴν δεξιὰν ὡς σημεῖον ἀδιαφορίας καὶ ἀποφασιστικότητος καὶ... διέρχονται τὴν ὁροθετικὴν γραμμήν.—Πῦρ! — σαλπίζει ὁ Μαυροδήμος. Δύο Τοῦρκοι πίπτουσιν, ἄλλοι δύο, καὶ ἄλλοι... Οἱ Τοῦρκοι ὑποχωροῦσιν. Ἐπιτίθενται μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἀλλεπαλλήλως. Εἰς μάτην! Οἱ εἴκοσι καὶ ἐννέα Εὐζωνοι, διότι πέντε ἀπέθανον ὑπὸ σφαιρῶν βληθέντες, μένουσιν ἀκλόνητοι μέχρι τῆς ἀφίξεως τῶν ἐπικουριῶν, ἃς ἐπὶ τέλους πέμπουσιν οἱ ὥρας ὅλας ἀπέχοντες σταθμοί.

— Καὶ εἴχατε τίποτε ὀχυρώματα; Ἐρωτᾷ τις τῶν ἐπιβατῶν.

— Ναί, ἀποκρίνεται ὁ ὑπολοχαγὸς μειδιῶν· μιὰ φράκτη ἀπὸ *παλιούρια*....

Ἀλλ' ἐνῷ ὁ γενναῖος στρατιώτης ἐτελείωνε τὴν διήγησίν του, τὸ ἀτμόπλοιον προσήγγιζεν εἰς Ὠρεοὺς καὶ ἐγὼ εὐχηθεὶς αὐτῷ καλὴν ἀνάπαυσιν παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ του ἐν Ὑπάτῃ ὅπου μετέβαινεν ἐπ' ἀδείᾳ δι' ὀλίγας ἡμέρας, ἐπήδησα εἰς τὴν πρώτην τυχοῦσαν λέμβον καὶ ἀπεβιβάσθην εἰς τὴν Εὐβοϊκὴν γῆν.

* *

Ἔχω πολλὴν ὄρεξιν νὰ τελειώσω ἀντιγράφων ἐκ τοῦ τετραδίου μου ὀλίγους στίχους. Σᾶς προλέγω ὅτι δὲν εἶνε μεγάλης φιλολογικῆς ἀξίας. Ὅστις βαρύνεται δύναται καὶ νὰ μὴ τοὺς ἀναγνώσῃ:

Ὁ Ψαρᾶς κ' ἡ Βοσκοποῦλα.

Βοσκοποῦλα καθισμένη
Σ τὴν ἀκρογιαλιὰ
Μὲ τὴ θάλασσα λευκαίνει
Ξέστριφτα μαλλιά!

Βάρκα ἔρχετ' ἀπὸ πέρα
Κι' ὁ ψαρᾶς 'μιλεῖ:
«—Μαυρομμάτα, καλημέρα!»
«—Ὥρα σου καλή!»

«—Τὰ μαλλιά σου σὰν πλυθοῦνε
Τί θὰ γείνουν, τί;»
«—Τὰ μαλλιά μου θὰ γενοῦνε
Προῖκα κεντητή».

«—Καὶ ποιὸ θᾷν' τὸ παλληκάρι
Τὸ καλὸ—νὰ ζῇ!
Ποῦ θὰ πάῃ νειότη, χάρι
Καὶ προικὶὰ μαζῇ;»

«—Ὅποιος ἔγει 'γειὰ καὶ νειάτα
Καὶ παλληκαρίὰ
Παίρνει κόρη μαυρομμάτα
Μέσα 'ς τὰ χωριά».

«—Εἴκοσι μονάχα γρόνια
Φέρνω 'ς τὸ λαιμό,
Μὲ τὰ κύματα αἰώνια
Ζῶ καὶ πολεμῶ,

»Ἔχω ὀλόπικρη μητέρα
Θάλασσα πλατειὰ,
Ἀδερφὸ 'χω τὸν ἀέρα
Τὸν τρελὸ Νοτιὰ.

»Ἡ βαρκοῦλα εἶνε ὁ κόσμος μου
Τρέχω 'δῶ κ' ἐκεῖ...
Βγάνω τίμια τὸ ψωμί μου
Μὲ τὴν ψαρική.

»Ἔλα, ἔλα, περιστέρι,
Ἰῆς στερλᾶς πουλί,
Ἔλα νὰ γενοῦμε ταῖρι
Μ' ἕνα μας φιλί!

»Δὲν μπορῶ νά σου χαρίσω
Πλούτη βασιληᾶ,
Μιὰ καλύβα θὰ σοῦ στήσω
Σ τὴν ἀκρογιαλιά.

»Σὰν βασιλοπούλα ἴδια
Μὲ ζωὴ χρυσῆ
Μὲ τραγούδια, μὲ κεντήδια
Θὰ περνᾷς ἐσύ.

»Κι' ἂν ἐγὼ θὰ ταξειδεύω
Τὸ γιαλό, γιαλό,
Καὶ ψαράκια θὰ ψαρεύω
Καὶ θὲ νὰ πουλῶ,

»Ὅποτε μὲ φέρν' ἡ ὥρα
Σ τὴν ἀκρογιαλιὰ
Θά σου φέρνω χίλια δῶρα
Χίλια μου φιλιά!»

«—Εἶν' τὰ ζαφειρένια πλάτη
Χάρου ἐρημιὰ,
Εἶν' ἡ θάλασσα γεμάτη
Ψάρια καὶ κορμιά.

»Κι' ὅποια ναύτη ἀγαπήση,
Ναύτη 'παντρευθῇ
Πρὶν τὸν πάρῃ καὶ χρονίσῃ
Μαῦρα θὰ 'ντυθῇ».

«—Θάλασσα γαλανομμάτα,
Σύρε 'ς τὸ καλό,
Δίχτυα μου, φτωχή μου τράτα,
Σᾶς φτηνοπουλῶ.

»Σύντροφοι, θὰ σᾶς ἀφήσω,
Ναύταις τοῦ βορριᾶ,
Κ' ἐγὼ πάω πλειὰ νὰ ζήσω
Σ τὴν καλὴ στερλιά.

»Σὲ χωριὸ θὰ 'μπῶ κοπίλλι,
Γίδια θὰ βοσκῶ
Κ' ἡ μελαχροινὴ θὰ θέλῃ
Τὸν ξανθὸ βοσκό».

«—Τὰ λογάκια σου μὴ χάνῃς,
Θέλεις νὰ σ' τὸ 'πῶ;
Ὅτι ὅ,τι καὶ νὰ κάνῃς,
Ἄλλον ἀγαπῶ!»

Κι' ὁ ψαρᾶς μὲ τὴ βαρκοῦλα
Φεύγει σιγαλὰ
Κ' ἡ κακιὰ ἡ βοσκοπούλα
Στέκει καὶ γελᾷ.

17 Σεπτεμβρίου 1882. Γεωργιος Δροσινης.

ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Ἐκ τῶν ζώων οἱ ἰχθῦς καὶ τὰ πτηνὰ εἰσὶ μακροβιώτερα τῶν θηλαστικῶν. Οὕτω εἶνε βεβαιωμένον ὅτι ἀετός τις ἔζησεν 103 ἔτη, εἷς κόραξ 108 ἔτη καὶ εἷς ψιττακὸς 120· ὁ χὴν δύναται νὰ ζήσῃ ἕνα αἰῶνα, ὁ δὲ κύκνος νομίζεται ὅτι δύναται νὰ φθάσῃ εἰς ἡλικίαν 200-300 ἐτῶν. Τῷ 1792 ἀπεστάλη ἀπὸ τὸ Εὔελπι Ἀκρωτήριον εἰς Λονδῖνον ἱέραξ φέρων περιδέραιον, ἐφ' οὗ ὑπῆρχεν ἡ ἐπιγραφή· «Τῇ αὐτοῦ Μεγαλειότητι τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀγγλίας Ἰακώβῳ. Ἔτος 1610». Ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι εἶχον παρέλθει 182 ἔτη ἀπὸ τῆς πρώτης συλλήψεως τοῦ πτηνοῦ. Οἱ ἐγχέλεις φθάνουσιν εἰς ἡλικίαν 60 ἐτῶν. Ὁ περίφημος φυσιοδίφης Βυφφὼν, εἶδε κυπρίνους ἁλιευθέντας, ὧν τὴν ἡλικίαν ὑπελόγισεν εἰς ἕνα καὶ ἥμισυν αἰῶνα· ἐν Γερμανίᾳ συνέλαβόν ποτε ποτάμιον ἰχθὺν φέροντα χαλύβδινον κρίκον μετ' ἐπιγραφῆς δηλούσης ὅτι εἶχε ῥιφθῆ εἰς τὸ ὕδωρ πρὸ 261 ἐτῶν· ὁ ἰχθὺς οὗτος εἶχε μῆκος 19 ποδῶν καὶ βάρος 350 λιτρῶν, καὶ ὅμως δὲν εἶχεν ἔτι συμπληρώσει τὴν ἀνάπτυξίν του, διότι συνέλαβον ἄλλον τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἔχοντα βάρος 1000 λιτρῶν. Ὑποτίθεται ὅτι αἱ γιγάντειοι φάλαιναι, ἃς συνήντων ἄλλοτε εἰς τὸν βόρειον πόλον, θὰ εἶχον ἡλικίαν 1000 περίπου ἐτῶν.

Βραχυτέρα πολὺ σχετικῶς εἶνε ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς τῶν θηλαστικῶν, δύσκολον ὅμως νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς, διότι ἐν τῇ ἐξημερώσει αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου μετέβαλον τήν τε φυσικὴν ἰδιοσυγκρασίαν καὶ τοὺς ὅρους τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν. Ὁ κόνικλος καὶ ὁ ἰνδικὸς χοῖρος ζῶσιν ὡς ἔγγιστα 7 ἔτη, ὁ σκίουρος καὶ ὁ λαγωὸς 8, ἡ γαλῆ 9 ἕως 10, ὁ κύων 10 ἕως 12, ὁ βοῦς 15 ἕως 18, ὁ ὄνος καὶ ὁ ἵππος 25 ἕως 30, ὁ λέων 30 ἕως 40, ὁ δὲ ἐλέφας φθάνει μέχρι δύο αἰώνων. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δηλοῦσι τὸν μέσον ὅρον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀκριβεστέρων παρατηρήσεων, ἀλλ' ὅμως ἀναφέρονται καὶ πολυάριθμοι ἐξαιρέσεις. Οὕτω ὁ Βυφφὼν ἀναφέρει ἵππον ἀποθανόντα ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 50 καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέταττον αὐτὸν διὰ τὴν συνήθη ἐργασίαν· τὸ δὲ ἐν Μαγκεστρίᾳ Μουσεῖον κατέχει τὴν κεφαλὴν ἵππου ὑπερβάντος τὸ 62ον ἔτος. Τῷ 1862 ἀπέθανεν ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ γηραιότερος τῶν πολεμικῶν ἵππων τῆς Εὐρώπης, ὁ ἐπικαλούμενος Βὸβ ὁ Κριμαϊκός. Ὁ ἵππος οὗτος εἰσήχθη εἰς τὸ ἱππικὸν τῷ 1833, μετενεχθεὶς δὲ εἰς Κριμαίαν μετέσχε τῆς ἀξιομνημονεύτου ἐν Βαλακλαβᾷ ἐφόδου, καὶ κατόπιν τῶν Ἐν Ἄλμᾳ καὶ Ἴγκερμαν μαχῶν. Διὰ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ταύτας τὸ Κράτος ὥρισεν αὐτῷ ἀνάλογον σύνταξιν ὅπως διαβιώσῃ ἥσυχος τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου. Ὑπάρχουσιν ὡσαύτως πολλοὶ ἐλέφαντες, οἵτινες ὑπερβαίνουσι τὸ σύνηθες αὐτοῖς ὅριον τῆς ζωῆς, ἐκ πολλῶν δὲ διδομένων εἰκάζεται ὅτι δύνανται νὰ φθάσωσιν μέχρις ἡλικίας τεσσάρων αἰώνων. Οὕτως ἀναφέρεται ὅτι, ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τὸν βασιλέα τῶν Ἰνδῶν Πῶρον, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Ἥλιον τὸν ἐλέφαντα οὗτινος ἐπέβαινε κατὰ τὴν μάχην καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐλεύθερον ἀφοῦ περιέβαλεν αὐτὸν περιδέραιον μετ' ἐπιγραφῆς δηλούσης τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως. Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο ζῷον συνέβη νὰ ἀνευρεθῇ μετὰ 350 ἔτη φέρον ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τὸ πιστοποιητικὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Ζ*

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἀνέκδοτον τοῦ Δουμᾶ υἱοῦ.

Ἐγίνοντο γυμνάσια διὰ τὴν παράστασιν ἑνὸς δράματός του, καθ' ὃ εἷς τῶν ὑπηρετῶν ὤφειλε νὰ φανῇ ἐπὶ σκηνῆς κτυπῶν τὴν σύζυγόν του. Ἐπειδὴ δ' ὁ τὸ πρόσωπον τοῦτο ὑποκρινόμενος ἐδίσταζε νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ γράμμα τὸ μέρος του, ὁ Δουμᾶς παροτρύνει αὐτὸν μεγαλοφώνως·

— Ἔλα λοιπὸν, φίλε μου! ἐμπρὸς, κτύπα, ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη... Ἐεύρεις, ὅταν κανεὶς κτυπᾷ γυναῖκα, πάντοτε κάποιον ἐκδικεῖται!

*
* *

Ἐγίνετο λόγος ἐνώπιον τοῦ Ἀγαθοπούλου περὶ τοῦ κατοικησίμου τῆς σελήνης.

— Αὐτὰ εἶνε ἀνοησίαις, λέγει ἐμφαντικῶς. Γιατὶ, δὲν μοῦ λέτε σᾶς παρακαλῶ, τί θὰ ἐγίνοντο οἱ κάτοικοι τῆς σελήνης ὅταν αὐτὴ ἐλαττόνεται μέρα μὲ τὴν ἡμέραν, ὡς ποῦ χάνεται ὁλόκληρη;

*
* *

Ἡ κυρία Μ** ἔχει τόσον ἔκτακτον καλαισθησίαν, ὥστε κατήντησε νὰ ὑπαγορεύῃ τὸν νόμον εἰς ὅλα τοῦ βίου τῶν κυριῶν τῆς καλῆς λεγομένης τάξεως. Προχθὲς ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς ἐξοχῆς, ἔν τινι δ' αἰθούσῃ ἐγίνετο λόγος περὶ αὐτῆς.

— Ἀμ' δὲν εἰξεύρετε καὶ τάλλο, λέγει φίλη τις αὐτῆς, ἡ κυρία Μ** εὑρίσκεται εἰς *ἐνδιαφέρουσαν* κατάστασιν.

— Τότε, ὑπολαμβάνει ἄλλη τις, χωρὶς ἄλλο ἐφέτος τὰ *μωρὰ* θὰ εἶνε τῆς *μόδας!*

*
* *

Τρία πράγματα ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ ἡ γυνή: Νὰ περάσῃ ἔμπροσθεν ἐμπορικοῦ χωρὶς νὰ σταματήσῃ, νὰ ἰδῇ μικρὸν παιδίον χωρὶς νὰ τὸ φιλήσῃ, νὰ παρατηρήσῃ ὡραίαν *δαντέλλαν* χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ: «Πόσο κοστίζει ὁ πῆχυς;»

*
* *

Ὁ Ἀγαθόπουλος εἰσέρχεται εἰς ὡρολογοπωλεῖον ἵνα ἀγοράσῃ ὡρολόγιον. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ ὡρολογοποιὸς δεικνύει εἰς αὐτὸν καὶ ἕν, ἐπιλέγων ὅτι, ὅταν *κουρδισθῇ δουλεύει* τριανταὲξ ὥρας.

— Σὲ μιὰ ἡμέρα; ἐρωτᾷ ὁ Ἀγαθόπουλος.

*
* *

Ὁ ἐλευθέριος ἄνθρωπος, ὅταν ἀμφιβάλλῃ περὶ τοῦ βάρους ἐπιστολῆς ἢν ἀποστέλλει, θέτει διπλοῦν γραμματόσημον, ὁ φιλάργυρος θέτει ἓν μόνον.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὁ οὐτιδανὸς ὅστις ἀνυψοῦται εἰς μεγάλην περιωπὴν καταλαμβάνων θέσιν ὑψηλὴν, οὐδὲν ἄλλο κατορθοῖ ἢ νὰ καταστήσῃ μᾶλλον καταφανῆ εἰς τὸν κόσμον τὴν οὐδαμινότητά του.

—

Ἡ χειροτέρα ἀχαριστία εἶνε τὸ ν' ἀρνηθῇς νὰ δεχθῇς χάριν παρὰ προσώπου, εἰς τὸ ὁποῖον προσήνεγκες ποτὲ ὑπηρεσίαν.

—

Τὸ ψεῦδος ὁμοιάζει πρὸς μάχαιραν ἄνευ λαβῆς, ἡ ὁποία κόπτει τὴν χεῖρα ἐκείνου, ὅστις τὴν μεταχειρίζεται.

—

Ἡ ἀληθὴς ἀξία ὁμοιάζει πρὸς τὸν μαργαρίτην τὸν εὑρισκόμενον ἐντὸς ὀστράκου· ἡσυχάζει ἐν ἀφανείᾳ μέχρις οὗ ἐκ περιστάσεως ἐξέλθῃ εἰς τὸ φῶς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Καπετὰν Μιχάλης Κόρακας. Παρὰ παλαιοῦ αὐτοῦ συναγωνιστοῦ ἀνεκοινώθησαν ἡμῖν αἱ ἑπόμεναι βιογραφικαὶ πληροφορίαι περὶ τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος ἀνδρειοτάτου καὶ λεοντοθύμου τούτου μαχητοῦ τῆς Κρήτης, ὅστις διήνυσεν ἅπαντα τὸν βίον του ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας.

Ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Πόμετα τῆς Μεσσαρᾶς, ἐκ γονέων πτωχῶν, παρ' οἷς παρέμεινε μέχρι τῆς δεκαεξαετοῦς αὐτοῦ ἡλικίας. Τότε διαβόητος ἐπὶ βιαιοπραγίαις καὶ φανατικότητι τρόμον ἐνεποίει ἀνὰ τὴν Κρήτην Ὀθωμανός τις ἀγᾶς ἐκ τῶν προὐχόντων, ὅστις ἐφόνευσε καὶ συγγενῆ αὐτοῦ. Τοῦτον ἐφόνευσεν ὁ Μιχάλης, ἐκδικῶν τὸ συγγενικόν του αἷμα· ἔκτοτε δὲ περιεφέρετο ἔνοπλος μέχρις ὅτου ἐξερράγη ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1821. Ἠκολούθησε δὲ εἰς Σφακία, ἕδραν τῆς ἐπαναστάσεως, τοὺς ἀειμνήστους Κουρμούληδες, ἄγων τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας του. Τοσαῦτα δὲ διέπραξεν ἀνδραγαθήματα, ὥστε ἔκτοτε διεφημίσθη ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ ἐγένετο τὸ λατρευτὸν εἴδωλον τοῦ λαοῦ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Ἡρακλείου.

Δὲν εἶχε τὴν ἀγχίστροφον διάνοιαν πολιτικοῦ, οὐδὲ τὴν ὀξύνοιαν τοῦ στρατηγικοῦ ἀνδρός· ἂν οἱ ὀφθαλμοί του ἔλαμπον, ἔλαμπον ἐκ τόλμης· ἦτο στρατιώτης ἀληθὴς, ἀπέριττος, ἀρχαϊκὸς, ἀτρόμητος· ἱππεὺς ἔξοχος· ἔτρεχε πρῶτος εἰς τὰς μάχας, ζητῶν ν' ἀντιμετωπίσῃ πρῶτος τὸν ἐχθρὸν, τρέχων πρὸς συνάντησιν τοῦ κινδύνου, εἰς τοὺς συναγωνιστάς του ἦτο γνωστοτάτη ἡ παρακέλευσίς του: *νὰ περιμένουν νὰ πάρῃ αὐτὸς τὴν πρώτη φωτιά!*

Ἡ γενναιότης αὐτοῦ ἡ προβαίνουσα πολλάκις εἰς παρατολμίαν προήρχετο καὶ ἐκ τῆς ἀκραδάντου αὐτοῦ πεποιθήσεως εἰς τὸ *χαῖμαλί* του, ὅπερ ὡς ἔλεγεν ἦτο ἐκ Τιμίου Ξύλου. Εἰσώρμα εἰς τὰς μάχας, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ῥῖγος τοῦ φόβου αἰσθανόμενος, στερρῶς πιστεύων ὅτι θὰ ἐξέλθῃ σῶος καὶ ἀβλαβὴς ἐκ μέσου τῶν συριγμῶν τῶν σφαιρῶν καὶ τοῦ βρόμου τῶν τηλεβόλων, καὶ μολονότι μετέσχε περισσοτέρων τῶν 90 μαχῶν οὐδέποτε ἐπληγώθη ἢ ἅπαξ μόνον ἐλαφρόταται ἐν τῇ μάχῃ τῆς Μελάξης Χανίων πλησίον τοῦ Γεροντο-Μανιᾶ ὅτε ἔλαβεν ἀμυχήν τινα κατὰ τὸ ἄνω χεῖλος. Ἡ συνήθης ἐπίκλησις αὐτοῦ εἰσερχομένου εἰς μάχην ἦτον αὕτη:

— Παναγία μου 'ς τὴ φοράδα μου!

Κατὰ διαφόρους δὲ περιστάσεις ἐφονεύθησαν ὑπ' αὐτὸν τρεῖς ἵπποι. Ἰδίᾳ κατὰ τὸ 1868 ἔξωθεν τοῦ χωρίου Ἀσίτος τῆς ἐπαρχίας Μαλεβυζίου, φονευθείσης τῆς ἵππου του μικροῦ δεῖν ἐζωγρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ὅτε ὁ συμμαχητὴς αὐτοῦ Ἀδαμάκης ὠκυποδέστατος καὶ ὀξυνούστατος, τὸν ἀνήρπασεν διὰ τῶν χειρῶν του, τὸν ἔθηκεν ἐπὶ τῆς ἰδίας του ἵππου καὶ τὸν ἔσωσεν.

Ὁ Καπετὰν Μιχάλης ἦτο καὶ εὐστοχώτατος σκοπευτής. Κατὰ τὴν ἐν Λασιθίῳ πρώτην μάχην τῇ 23 Μαΐου 1867 ἐφόνευσε τὸν Ἀλῆ Βέην Βραζέραν ἐπίσημον προὔχοντα καὶ γενικὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐντοπίων ὀθωμανῶν, περὶ οὗ εἶπεν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν ὑπαρχηγοὺς καὶ ὁπλαρχηγούς:

— Ἀφῆσ' τέ με νὰ τὸν σημαδέψω 'γὼ, κ' ἂν δὲν τὸν πετύχω τσούζετέ τον σεῖς.

Ἐπίσης δ' ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαλεβυζίου ἐφόνευσεν ἕτερον Ὀθωμανὸν ἱππέα· ἀφοῦ πολλοὶ τῶν συναγωνιστῶν του ἐσκόπευσαν αὐτὸν μάτην, διέταξε νὰ παύσωσι τὸ πῦρ καὶ ν' ἀφήσωσιν αὐτὸν ἄπαξ νὰ τὸν σκοπεύσῃ. Τὸ βόλι του ἦτο βόλι θανάτου.

Ὁ Κόρακας ἐπολέμησε καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Καλλέργην, παρ' οὗ ἠγαπᾶτο ἐξαιρέτως ὡς τύπος παλληκαριοῦ, καὶ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Γρίβαν. Μόνον στρατιωτικὰς ἀνδραγαθίας ὀνειροπολῶν οὐδόλως ἐκηλίδωσεν ἑαυτὸν διὰ τῶν ἐρίδων τῶν μεταξὺ τῶν ὁπλαρχηγῶν ἀναφυεισῶν τότε, καὶ διέμεινε μακρὰν παντὸς ὅ,τι δὲν ἦτο μάχη κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος.

Μετὰ τὴν τελευταίαν ἐπανάστασιν τοῦ 1878 ὅτε ὑπεγράφη ἡ λεγομένη «ἐν Χαλέπᾳ σύμβασις» μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης κατέφυγεν εἰς Ἀθήνας. Διέμεινε δὲ μέχρι τοῦ Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὅτε ἐπιθυμήσας τὴν ἱερὰν γῆν τῆς γενεθλίου αὐτοῦ χώρας μετέβη εἰς τὴν Κρήτην. Καὶ ἐκεῖ, εἰς τὰ Πόμπια, ἔκλινε πρό τινος τὴν λευκήν του κεφαλὴν καὶ ἔκλεισε τὰ ὄμματά του ὁ ἡρωϊκὸς ἀγωνιστὴς, βαυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἡδέος ὀνείρου τῆς ἐντελοῦς ἀπελευθερώσεως τῆς ταλαίνης αὐτοῦ Πατρίδος, ἣν ἀφθόνως κατήρδευσε τὸ αἷμα τῶν ἀνδρείων, ἀλλ' ἐξ ἧς δὲν ἠδυνήθη εἰσέτι ν' ἀναβλαστήσῃ εὔκλωνον καὶ ὑψηλὸν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας.

··· Μόνον διὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀνταποκριτὰς τῶν ἐφημερίδων δὲν ὑπάρχουσι προσκόμματα. Τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τοῦ ἀκολούθου γεγονότος, ὅπερ ἀναγινώσκομεν ἐν γαλλικῇ τινι ἐφημερίδι.

Ἀνταποκριτής τις εἶχεν ἀποσταλῆ ὑπό τινος ἐφημερίδος εἰς Brooklyn ὅπως περιγράψῃ θανατικήν τινα ἐκτέλεσιν. Φθάνει ἐκεῖ λίαν πρωΐ, ἀλλὰ μανθάνει ὅτι τὸ ἰκρίωμα ἔμελλε νὰ στηθῇ τὴν μεσημβρίαν. Ἑπομένως πολὺ ἀργὰ διὰ τὴν ἐφημερίδα πρὸς ἣν ἔμελλε νὰ ἐπιστείλῃ, καθ' ὅσον ἡ ἔκδοσίς της συνέπιπτε τὴν αὐτὴν ὥραν.

Στενοχωρεῖται διὰ τοῦτο, ἀγωνιᾷ, καὶ τέλος πορεύεται πρὸς τὸν εἰσαγγελέα ὃν θερμῶς παρακαλεῖ νὰ ἐπισπεύσῃ τοὐλάχιστον κατὰ μίαν ὥραν τὴν ἐκτέλεσιν. Ἀλλ' ὁ εἰσαγγελεὺς ἀποκρίνεται ὅτι τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ μόνον τῇ συγκαταθέσει τοῦ καταδίκου, καὶ προσφέρεται εὐγενῶς νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ ἀπαγχονισθησομένου.

Μετὰ χαρᾶς ἀποδέχεται τὴν πρότασιν ταύτην ὁ ἀνταποκριτής. Εἰσάγεται παρευθὺς εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ λαμβάνει χώραν ἡ τραγικοκωμικωτέρα τῶν σκηνῶν· χάρις εἰς τὴν εὐγλωττίαν του καὶ εἴς τινα ποτήρια *μπράντι*, ὁ ἀνταποκριτὴς ἠδυνήθη ἐγκαίρως νὰ ἐπιστείλῃ τὴν ἀφήγησιν τῆς ἐκτελέσεως, συναινέσαντος τοῦ καταδίκου ν' ἀπαγχονισθῇ μίαν ὥραν προτήτερα.

··· Μεταξὺ τῶν κατὰ τὰς προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ὑποψηφίων ἐν Ἀγγλίᾳ θέλει συγκαταλέγεσθαι καὶ νεαρός τις Ἰνδὸς πρίγκιψ. Ὁ ἔκπτωτος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ *μαγαραγιᾶς* Dhulin-Singh διαμένων ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐν Ἀγγλίᾳ ἐδήλωσεν ἀπὸ τοῦδε ὅτι κατὰ τὰς ἐρχομένας ἐκλογὰς θέλει ζητήσει ὡς ὑποψήφιος τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος τὰς ψήφους τῶν ἐκλογέων τῆς περιφερείας Witby, ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀντιπροσωπεύει ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων ὁ Arthur Peasse, τὸ διάσημον μέλος τοῦ ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης Συλλόγου.

··· Μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδός του ἀτμόπλοιον κατέπλευσε πρό τινος εἰς Ῥουένην, τὸ «Seamen's Bethel» Εἶνε εἰδικῶς προωρισμένον εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀνήκει εἰς πλούσιον Ἄγγλον, ὅστις διατίθησιν αὐτὸ ὑπὲρ διαφόρων θρησκευτικῶν συλλόγων ἢ ἑταιριῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς κατηχήσεως τῶν παραθαλασσίων πληθυσμῶν. Πρὸς τοῦτο τὸ Seamen's Bethel» παραπλέει τὰς ἀκτὰς, προσαράζον εἰς ἑκάστην πόλιν ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, καθ' ἃς διανέμει τοῖς κατοίκοις ἱερὰς βίβλους καὶ τελεῖ θρησκευτικὰς τελετάς.

Ἐπειδὴ δὲ δι' οὐδεμίαν ἑτέραν ὑπηρεσίαν χρησιμοποιεῖται, τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀποτελεῖται ὑπὸ τινων ναυτῶν καὶ ὑπὸ τριῶν ἱεραποστόλων, τὸ δὲ κῦτός του ἀποτελεῖ ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἀντηχοῦσιν οἱ ἱεροὶ ψαλμοί.

Τὸ «Seamen's Bethel» θέλει προσεχῶς ἀναπλεύσει τὸν Σηκουάναν, θὰ διέλθῃ δὲ καὶ διὰ τῶν Παρισίων.

··· Ἀγὼν πτήσεως περιστερῶν γενήσεται μεταξὺ Δουβλίνου καὶ Βρυξελλῶν.

Αἱ συμμεθέξουσαι τοῦ ἀγῶνος περιστεραὶ ἐξησκήθησαν ἤδη ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας.

Ἡ δὲ ἀπόστασις ἣν θὰ διατρέξωσιν εἶνε 280 ἀγγλικῶν μιλλίων ἤτοι 380 χιλιομέτρων περίπου. Αἱ περιστεραὶ διανύουσι διάστημα 1200 περίπου μέτρων καθ' ἕκαστον λεπτόν.

Εἷς Ἀναγνώστης.

ΑΘΗΝΗΣΙ — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»